

Hallituksen vaalikauden 2019–2023 lainsäädäntö- ohjelman toteutuminen

VALTIONEUVOSTON JULKAISUJA 2023:46

vn.fi

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Hallituksen vaalikauden 2019–2023 lainsäädäntöohjelman toteutuminen

Julkaisujen jakelu

Distribution av publikationer

**Valtioneuvoston
julkaisuarkisto Valto**

Publikations-
arkivet Valto

julkaisut.valtioneuvosto.fi

Julkaisumyynti

Beställningar av publikationer

**Valtioneuvoston
verkkokirjakauppa**

Statsrådets
nätbokhandel

vnjulkaisumyynti.fi

Valtioneuvoston kanslia

Valtioneuvosto

CC BY-NC-SA 4.0

ISBN pdf: 978-952-383-941-0

ISSN pdf: 2490-0966

Taitto: Valtioneuvoston hallintoyksikkö, Julkaisutuotanto

Helsinki 2023

Hallituksen vaalikauden 2019–2023 lainsäädäntöohjelman toteutuminen

Valtioneuvoston julkaisu 2023:46

Julkaisija Valtioneuvosto

Yhteisötekijä Valtioneuvoston kanslia

Kieli suomi

Sivumäärä 81

Tiivistelmä

Hallituksen lainsäädäntöohjelmassa on tiedot hallitusohjelmaa keskeisesti toteuttavista ja muista keskeisistä lainvalmisteluhankkeista vaalikaudella 2019–2023. Toteumaraportissa on esitetty tiedot ohjelman hankkeiden toteutumisesta vaalikauden päättyessä.

Hallituksen lainsäädäntöohjelman tavoitteena on ollut luoda kokonaiskuva hallituskauden aikana tehtävästä keskeisestä lainsäädäntötyöstä. Lainsäädäntöohjelma on tarkentanut pääministeri Marinin hallituksen hallitusohjelmaa ja se on täsmentynyt vuosittaisessa suunnittelussa. Ohjelma on yleistasoinen, ja tarkemmat tiedot yksittäisistä lainsäädäntöhankkeista ovat saatavilla valtioneuvoston hanketietojärjestelmässä. Vaalikaudella annettiin eduskunnan käsiteltäväksi yhteensä 944 hallituksen esitystä. Näistä vajaat 20 prosenttia oli lainsäädäntöohjelmaa toteuttavia esityksiä.

Tiedot hallitusohjelmaa toteuttavista laajakantoisista lainvalmisteluhankkeista on esitetty pääministeri Marinin hallitusohjelman mukaisissa ilmiökokonaisuuksissa. Lisäksi ohjelmassa on esitetty omina kokonaisuuksinaan ministeriöiden muut merkittävät lainvalmisteluhankkeet, jotka eivät suoraan kytkeydy hallitusohjelmaan, sekä kooste vireillä olevista keskeisistä EU-säädöshankkeista, joiden toimeen- tai täytäntöönpanoon liittyy laajoja kansallisen lainsäädännön muutostarpeita vaalikaudella.

Asiasanat säädökset, säädösvalmistelu, hallitusohjelmat, hallituksen esitykset

ISBN PDF 978-952-383-941-0

ISSN PDF 2490-0966

Julkaisun osoite <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-383-941-0>

Genomförandet av regeringens lagstiftningsprogram för valperioden 2019-2023

Statsrådets publikationer 2023:46**Utgivare** Statsrådet**Utarbetad av** Statsrådets kansli**Språk** finska**Sidantal**

81

Referat

I regeringens lagstiftningsprogram ingår uppgifter om de lagberedningsprojekt som på ett centralt sätt genomför regeringsprogrammet och om andra viktiga lagberedningsprojekt under valperioden 2019–2023. I utfallsrapporten presenteras uppgifter om genomförandet av programmets projekt vid utgången av valperioden.

Syftet med regeringens lagstiftningsprogram var att skapa en helhetsbild av det centrala lagstiftningsarbetet under regeringsperioden. Programmet är en plan på allmän nivå som har preciserat statsminister Marins regeringsprogram. Programmet har preciserats vid den årliga planeringen. Närmare uppgifter om enskilda lagstiftningsprojekt finns i statsrådets tjänst för projektinformation. Under valperioden lämnades sammanlagt 944 regeringspropositioner till riksdagen för behandling. Av dessa var något under 20 procent förslag som genomför lagstiftningsprogrammet.

Uppgifter om omfattande lagberedningsprojekt som genomför regeringsprogrammet presenteras enligt fenomenbaserade helheter i statsminister Marins regeringsprogram. Som egna helheter presenteras i programmet dessutom ministeriernas övriga betydande lagberedningsprojekt, som inte direkt hänför sig till regeringsprogrammet, samt en sammanställning av aktuella viktiga EU-lagstiftningsprojekt där genomförandet är förenat med ett omfattande behov av att under valperioden ändra den nationella lagstiftningen.

Nyckelord författningar, lagberedning, regeringsprogram, regeringspropositioner**ISBN PDF** 978-952-383-941-0**ISSN PDF**

2490-0966

URN-adress <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-383-941-0>

Sisältö

1	Johdanto	6
2	Yhteenvedo lainsäädäntöohjelman hankkeiden toteutumisesta	8
3	Kestävän talouden Suomi	9
4	Hiilineutraali ja luonnon monimuotoisuuden turvaava Suomi	12
5	Suomi kokoaan suurempi maailmalla	23
6	Turvallinen oikeusvaltio Suomi	23
7	Elinvoimainen Suomi	31
8	Luottamuksen ja tasa-arvoisten työmarkkinoiden Suomi	39
9	Oikeudenmukainen, osallistava ja mukaan ottava Suomi	49
10	Osaamisen, sivistyksen ja innovaatioiden Suomi	56
11	Muut keskeiset lainvalmisteluhankkeet	57
12	Keskeiset EU-säädöshankkeet	69

1 Johdanto

Tämä asiakirja on pääministeri Marinin hallituksen vaalikauden 2019–2023 lainsäädäntö-ohjelman toteumaraportti. Ohjelman valmistelu aloitettiin pääministeri Rinteen hallituksen toimesta. Pääministeri Marinin hallitus jatkoi ohjelman valmistelua ja se hyväksyttiin helmikuussa 2020. Ohjelman [päivitys](#) julkaistiin helmikuussa 2021. Päivityksen yhteydessä ohjelmaa täydennettiin uusilla hankkeilla ja hankkeiden aikatauluja tarkistettiin. Ohjelmassa on tiedot **hallitusohjelmaa keskeisesti toteuttavista ja muista keskeisistä lainvalmisteluhankkeista**. Lisäksi siinä on tiedot sellaisista EU:ssa hyväksytyistä säädöksistä tai vireillä olevista EU:n säädöshankkeista, joihin liittyi **laajoja kansallisen lainsäädännön muutostarpeita** kuluneella vaalikaudella.

Hallituksen lainsäädäntöohjelman tavoitteena oli luoda kokonaiskuva hallituskauden keskeisimmistä lainvalmisteluhankkeista. Lainsäädäntöohjelma tarkensi hallitusohjelmaa ja täsmentyi vuosittaisessa suunnittelussa. Tarkemmat tiedot yksittäisistä lainsäädäntö-hankkeista ovat saatavilla [valtioneuvoston hanketietojärjestelmässä](#).

Lainsäädäntöohjelman lisäksi hallitus on laatinut puolivuositain [lainsäädäntösuunnitelman](#). Suunnitelma on sisältänyt ohjelmaan merkityt keskeiset säädöshankkeet ja muut valmistelussa olevat hallituksen esitykset, jotka on suunniteltu annettavan eduskunnalle seuraavien kahden istuntokauden aikana. Vaalikaudella annettiin eduskunnan käsiteltäväksi yhteensä 944 hallituksen esitystä. Näistä vajaat 20 prosenttia oli vaalikauden on lainsäädäntöohjelmaa toteuttavia esityksiä.

Luvussa 2 on esitetty yhteenveto lainsäädäntöohjelman lainvalmisteluhankkeiden toteutumisesta. Yleisesti ottaen voidaan todeta, että valtaosa ohjelmaan sisältyneistä hankkeista saatiin vietyä päätökseen. Tarkemmat tiedot hallitusohjelmaa toteuttavista laajakantoisista lainvalmisteluhankkeista ja niiden toteutumisesta on esitetty hallitusohjelman ilmiökokonaisuuksittain luvuissa 3–10. Ilmiökokonaisuuksiin liittyy kaikkiaan 107 lainvalmisteluhanketta. Luvussa 11 on esitetty ministeriöiden muut merkittävät lainvalmisteluhankkeet, jotka eivät suoraan kytkeydy hallitusohjelmaan. Tällaisia hankkeita on kaikkiaan 26. Luvussa 12 on esitetty kooste sellaisista vireillä olevista keskeisistä EU-säädöshankkeista, joiden toimeen- tai täytäntöönpano ei sisälly aiemmin luvuissa 3–11 esitettyihin hankkeisiin. Tällaisia EU-säädöshankkeita on yhteensä 31.

Taulukoiden sarakkeessa **Annetut hallituksen esitykset** on esitetty hankkeessa valmistellun hallituksen esityksen numero, antamisajankohta, eduskunnan hyväksymät lait ja niiden voimaantuloajankohdat sekä tieto siitä, jos esitys on raeunnut eduskunnassa. Sarakkeessa **Toteuma** on hankkeen toteutumista kuvaava symboli (käytetyistä symboleista ks. jäljempänä Sarakkeiden selitykset). Sarakkeessa **Lainvalmisteluhanke** on kuvaus hankkeesta lähtökohtaisesti sen mukaisesti, mitä on esitetty helmikuussa 2021 päivitetystä ohjelmasta. Eräissä hankkeissa on kirjattu myös toteumaan liittyvää lisätietoa.

Sarakkeiden selitykset

Lainvalmisteluhanke	Hankkeen nimi ja lyhyt kuvaus
Päävastuu	Valmistelusta vastaava ministeriö ja ministeri, hankkeen organisointitapa (komitea, työryhmä ta muu vastaava) ja hankennumero valtioneuvoston hanketietojärjestelmässä.
Osavastuu	Valmisteluun osallistuva muu ministeriö.
Annetut hallituksen esitykset	Hankkeessa valmistellun hallituksen esityksen numero, antamisajankohta, eduskunnan hyväksymät lait ja niiden voimaantuloajankohta. Lisäksi tieto siitä, jos esitys on raeunnut eduskunnassa.
Toteuma	Hankkeen toteutumista kuvaava symboli. <ul style="list-style-type: none"> ● Hallituksen esitys on annettu eduskunnalle ja laki/lait hyväksytyt. ● Hallituksen esitys annettu eduskunnalle, esitys rauennut eduskunnassa. ● Lainvalmisteluhanke on toteutunut suunniteltua suppeampana tai osittain. ● Hallituksen esitystä ei ole annettu eduskunnalle.
EU-säädös	EU-säädöksen (direktiivi, asetus tai muu EU-velvoite) nimi, lyhyt kuvaus säädöksen sisällöstä.

2 Yhteenveto lainsäädäntöohjelman hankkeiden toteutumisesta

Vaalikauden lainsäädäntöohjelman lainvalmisteluhankkeiden toteutuminen ilmiöittäin

	Ohjelma 4.2.2021, hankkeita ¹⁾	HE annettu, hankkeita (HE lukumäärä) ²⁾	HE annettu, mutta rauennut, hankkeita ³⁾	HE ei annettu, hankkeita ⁴⁾
Kestävän talouden Suomi	11	10 (14)	-	1
Hiilineutraali ja luonnon monimuotoisuuden turvaava Suomi	23	21 (23)	-	2
Suomi kokoaan suurempi maailmalla	-	-	-	-
Turvallinen oikeusvaltio Suomi	22	18 (21)	2	2
Elinvoimainen Suomi	17	14 (16)	2	1
Luottamuksen ja tasa-arvoisten työmarkkinoiden Suomi	19	17 (20)	-	2
Oikeudenmukainen, osallistava ja mukaan ottava Suomi	13	11 (15)	-	2
Osaamisen, sivistyksen ja innovaatioiden Suomi	2	2 (2)	-	-
Hallitusohjelmahankkeet yhteensä	107	93 (111)	4	10
Muut keskeiset lainvalmisteluhankkeet	26	21 (28)	2	3
Keskeiset EU-säädöshankkeet	31	29 (32)	-	2 ⁵⁾

¹⁾ Lainvalmisteluhankkeita 4.2.2021 päivitetystä lainsäädäntöohjelmassa

²⁾ Lainvalmisteluhankkeita, joiden tuloksena on annettu yksi tai useampi hallituksen esitys eduskunnan käsiteltäväksi, suluissa esitetty annettujen hallituksen esitysten lukumäärä

³⁾ Eduskunnalle annettu hallituksen esitys on rauennut

⁴⁾ Lainvalmisteluhankkeessa ei ole annettu eduskunnalle hallituksen esitystä

⁵⁾ Hankkeet vielä valmistelussa EU:ssa

3 Kestävän talouden Suomi

Lainvalmisteluhanke	Päävastuu	Osavastuu	Annetut hallituksen esitykset	Toteuma
Kestävän kehityksen verouudistus				
Energiaverotuksen uudistus HE energiaverotusta koskevan lainsäädännön muuttamiseksi.	VM/ Kulmuni, Vanhanen, Saarikko työryhmä: VM148:00/2019 lakihanke: VM003:00/2020	TEM, YM, MMM	HE 66/2019 vp annettu 31.10.2019, laki 1554/2019 voimaan 1.8.2020 HE 167/2020 vp annettu 15.10.2020, lait 1032–1034/2020 voimaan 1.1.2021 HE 66/2019 vp annettu 5.10.2020, laki 1554/2019 voimaan 1.8.2020 HE 212/2021 vp annettu 4.11.2021, lait 2015–2019/2021 voimaan 1.1.2022 ja 1.7.2022 HE 144/2021 vp annettu 27.9.2021, laki 1164/2021 voimaan 1.1.2022 HE 152/2022 vp annettu 19.9.2022, lait 958–960/2022, voimaan 1.1.2023	● annettu
Liikenteen verotuksen uudistus Kestävän liikenteen verouudistus. Asiaa selvittävän työryhmän toimikausi 1.9.2019–1.3.2021. → Työryhmän loppuraportti 18.5.2021 VM:n julkaisuja 2021:26.	VM/Kulmuni, Vanhanen, Saarikko työryhmä VM101:00/2019	LVM, TEM, YM	HE 176/2021 vp annettu 14.10.2021, lait 1172–1173/2021 voimaan 1.1.2022.	● annettu

Lainvalmisteluhanke	Päävastuu	Osavastuu	Annetut hallituksen esitykset	Toteuma
Autoilun työsuhde-etu ja liikkumispalvelut HE tuloverolain muuttamisesta. Uudistetaan autoilun työsuhde-etua ja tuetaan liikkumispalvelujen käyttöä. Selvitetty osana liikenteen vero-uudistusta ja sitä koskevassa työryhmässä, joka antoi väliraporttinsa elokuussa 2020. <i>Hallitusohjelman luku 2.1 tavoite 3: kestävän kehityksen verouudistus.</i>	VM/Vanhanen	VM	Muutokset sisältyvät HE 142/2020 vp annettu 5.10.2020, lait 1204–1206/2020 voimaan 1.1.2021	● annettu
Harmaan talouden ohjelma (hallitusohjelman liite 4)	VM/Kulmuni, Vanhanen, Saarikko			
Digitaalisen alustatalouden toimijoiden tiedot verotuksen käyttöön Ks. myös jäljempänä luku 11, valtiovarainministeriö: Hallinnollinen yhteistyö verotuksen alalla	VM123:00/2019 VM009:00/2022		HE 225/2022 vp annettu 20.10.2022, lait 1267–1271/2022 voimaan 1.1.2023	● annettu
Veronumeromenettelyn laajentaminen telakka-alalle	VM005:00/2020	STM	HE 2/2021 vp annettu 4.2.2022, lait 473–476/2022 voimaan 1.7.2022	● annettu
Kansainväliseen verotukseen liittyvät toimenpiteet (hallitusohjelman liite 5)	VM/Kulmuni, Vanhanen, Saarikko			
Yhteisön kotipaikaksi rekisteröinnin ohella tosiasiallinen johtopaikka <i>Liitteen 5 kohta 4: Yhteisön kotipaikaksi rekisteröinnin ohella tosiasiallinen johtopaikka.</i>	VM111:00/2019		HE 136/2020 vp annettu 5.10.2020, lait 1188–1190/2020 voimaan 1.1.2021	● annettu
Ulkomaisten tappioiden vähennyskelpoisuus Uudistetaan konsernien tulontasausta koskevaa sääntelyä ja mahdollistetaan ulkomaisten lopullisten tappioiden vähennyskelpoisuus. <i>Liitteen 5 kohta 5: Ulkomaisten lopullisten tappioiden vähennyskelpoisuus.</i>	VM		HE 185/2020 vp annettu 22.10.2020, lait 1198/2020 ja 1199/2020 voimaan 1.1.2021	● annettu

Lainvalmisteluhanke	Päävastuu	Osavastuu	Annetut hallituksen esitykset	Toteuma
Peitelty osingonjako <i>Liitteen 5 kohta 6: Peitelty osingonjako.</i>	VM		HE227/2022 vp annettu 20.10.2022, lait 1314–1317/2022 voimaan 1.1.2023	● annettu
Siirtohinnoitteluokaisusäännösten uudistaminen HE verotusmenettelystä annetun lain muuttamisesta. Siirtohinnoitteluokaisusäännösten uudistaminen oikeuskäytäntö ja OECD:n siirtohinnoitteluohjeet huomioiden. <i>Liitteen 5 kohta 8: Siirtohinnoitteluokaisusäännösten uudistaminen oikeuskäytäntö ja OECD:n siirtohinnoitteluohjeet huomioiden.</i>	VM		HE 188/2021 annettu 21.10.2021, lait 1142–145/2021 voimaan 1.1.2022	● annettu
Taloudellisen työnantajan käsite HE tuloverolain ja eräiden muiden lakien muuttamisesta. <i>Liitteen 5 kohta kohta 9: Otetaan käyttöön taloudellisen työnantajan käsite.</i>	VM		HE:tä ei annettu	● ei annettu
Kiinteistöverouudistus Kiinteistöverouudistuksen päämäärä on, että kiinteistöverotusarvot kokonaisuutena heijastaisivat käyppiä arvoja nykyistä paremmin. Kiinteistöverouudistuksen valmistelussa on otettava nykyistä paremmin huomioon sekä maapohjan että rakennusten todellinen markkina-arvo. Kiinteistöverouudistuksen yhteydessä selvitetään, miten verovelvollisen alhainen maksukyky voidaan ottaa huomioon. Merituulivoimaloiden kiinteistöverotusta alennetaan. Luonnonsuojelulain nojalla suojellut alueet vapautetaan kiinteistöverosta. <i>Hallituksen toimintasuunnitelman luku 2.1 tavoite 6: Kiinteistöverotus</i> → Uudistuksesta toteutettu osa eli luonnonsuojelualueet on vapautettu kiinteistöverosta.	VM/Kulmuni, Vanhanen, Saarikko VM115:00/2018 VM118:00/2020	YM	Luonnon-suojelualueiden vapauttaminen kiinteistöverosta; HE 169/2020 vp annettu 15.10.2020, laki 1060/2020 voimaan 1.1.2021	● osittain

4 Hiilineutraali ja luonnon monimuotoisuuden turvaava Suomi

Lainvalmisteluhanke	Päävastuu	Osavastuu	Annetut hallituksen esitykset	Toteuma
<p>Vesilainsäädännön uudistaminen kalatalousvelvoitteiden osalta</p> <p>Vesilainsäädäntöä uudistetaan ulottamalla kalatalousvelvoite ns. nollavelvoitelaitoksiin</p> <p><i>Hallitusohjelman luku 3.1 tavoite 5: Pysäytetään luonnon monimuotoisuuden heikkeneminen Suomessa.</i></p> <p>→ Työryhmävalmistelu 1.10.2022–31.3.2023. Työryhmän asettaminen viivästyi suunnitellusta, koska ensin toteutettava lunastuslain uudistaminen viivästyi. Työryhmän mietintö valmistunut ja lähetetty lausunnonle 31.3.2023.</p>	<p>OM/Henriksson</p> <p>OM039:00/2019</p>	<p>YM, MMM, TEM</p>	<p>HE ei annettu</p>	<p>● ei annettu</p>
<p>Energiaverotuksen uudistus</p> <p>Ks. edellä luku 2, osa kestävän verotuksen tiekarttaa.</p>		<p>Ks. luku 2</p>	<p>Ks. luku 2</p>	
<p>Vähäpäästöinen liikenne</p> <p>Tieliikenteen puhtaiden ja energiatehokkaiden ajoneuvojen hankinta. Ks. tarkemmin jäljempänä luku 6.</p>	<p>LVM/Harakka</p>	<p>Ks. luku 6</p>	<p>Ks. luku 6</p>	
<p>Laki eläinten hyvinvoinnista</p> <p>Hallitusohjelman mukaisesti jatkovalmistellaan hallituksen esitystä siten, että uusien parsinavetoiden rakentamisesta luovutaan, eläinten verkkokauppaa koskevia säännöksiä kehitetään ja eläinsuojeluvalvontaa tehostetaan. Eläinlääkäreille säädetään ilmoitusvelvollisuus perinnöllisten vikojen johdosta lemmikeille tehdyistä toimenpiteistä.</p> <p><i>Hallitusohjelman luku 3.1 tavoite 9: Parannetaan eläinten hyvinvointia.</i></p>	<p>MMM/Leppä, Kurvinen</p> <p>MMM051:00/2020</p>		<p>HE 186/2022 vp annettu 22.9.2022, lait 497–502/2023 voimaan 1.6.2023</p>	<p>● annettu</p>

Lainvalmisteluhanke	Päävastuu	Osavastuu	Annetut hallituksen esitykset	Toteuma
<p>Laki metsityksen määräaikaisesta tukemisesta</p> <p>Hallitusohjelman mukaisesti maankäyttösektorin ilmasto-ohjelman osana on metsityksen edistäminen. Valtion kannustejärjestelmästä ei ole tällä hetkellä voimassa olevaa lainsäädäntöä. Valmistellaan laki metsitykseen tarkoitettusta taloudellisesta tuesta.</p> <p><i>Hallitusohjelman luku 3.1 tavoite 3: Hiilinieluja ja -varastoja vahvistetaan lyhyellä ja pitkällä aikavälillä.</i></p>	<p>MMM/Leppä</p> <p>MMM029:00/2019</p>		<p>HE 150/2020 vp annettu 5.10.2020, laki 1114/2020 voimassa 1.1.2021–31.12.2023</p>	<p>● annettu</p>
<p>Metsätalouden uusi kannustejärjestelmä</p> <p>Hallitusohjelman mukaisesti kestävä metsätalouden kannustejärjestelmä uudistetaan ohjelmassa mainituin painotuksin. Uusi kannustejärjestelmä tarkoittaa yleistä metsätalouden tukijärjestelmää metsänhoito- ja metsänparannustöihin sekä monimuotoisuuden edistämiseen. Hanke on laaja vaadittavine selvityksineen ja arvioineineen. Lopputuloksena uusi lainsäädäntö. Nykyinen laki on EU-vaatimusten mukaisesti määräaikainen. Laki kytkeytyy EU:n maa- ja metsätalouden valtiontuen suuntaviivojen valmisteluun.</p> <p><i>Hallitusohjelman luku 3.1 tavoite 3: Hiilinieluja ja -varastoja vahvistetaan lyhyellä ja pitkällä aikavälillä.</i></p>	<p>MMM/Leppä, Kurvinen</p> <p>MMM004:00/2019</p> <p>MMM046:00/2021</p>	<p>YM</p>	<p>HE 167/2021 vp annettu 19.9.2022, lait 71/2023 ja 72/2023 voimaantulo asetuksella, voimassa 31.12.2029 asti</p>	<p>● annettu</p>

Lainvalmisteluhanke	Päävastuu	Osavastuu	Annetut hallituksen esitykset	Toteuma
Uudelleen laaditun uusiutuvan energian direktiivin (RED II) kansallinen voimaansaattaminen	TEM/Lintilä			
HE laiksi biopolttoaineista ja bionesteistä annetun lain muuttamisesta Biopolttoaineista ja bionesteistä annetun lain muutoksella pannaan kestävyyskriteerisääntelyn osalta täytäntöön uudelleenlaadittu uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian käytön edistämisestä annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2018/2001.	TEM TEM039:00/2019	LVM, MMM, VM, YM	HE 70/2020 vp annettu 14.5.2020, laki 967/2020 voimaan 1.1.2021	● annettu
HE laiksi uusiutuvan energian tuotantolaitosten lupamenettelyistä ja muista hallinnollisista menettelyistä RED II:ssa säädettyjen uusiutuvan energian tuotantolaitoksien luvitusta koskevien vaatimusten kansallinen implementointi. Keskeisimmät toimeenpanoa vaativat velvoitteet ovat uusiutuvan energian tuotantolaitoksien luvituksen yhteyspisteen tai -pisteiden perustaminen sekä lupamenettelyille asetetut sitovat määräajat. Hallitusohjelmaan on myös kirjattu, että biokaasulaitosten sääntelyä järkevöitetään esimerkiksi luvituksen osalta.	TEM TEM088:00/2019	MMM, VM, YM, OM	HE 187/2020 vp annettu 22.10.2020, lait 959/2020 ja 960/2020 voimaan 1.1.2021	● annettu
HE laiksi energian alkuperätakuista RED II:n uusiutuvien energialähteiden alkuperätakuista koskevan sääntelyn saattaminen osaksi kansallista lainsäädäntöä. Muutoksena aiempaan erityisesti alkuperätakusääntelyn laajentaminen sähköntuotannon lisäksi myös kaasun ja lämmön/jäähdytyksen tuotantoon.	TEM TEM040:00/2019	LVM, MMM, YM ja VM	HE 87/2021 vp annettu 12.5.2021, laki 1050/2021 voimaan 3.12.2021	● annettu

Lainvalmisteluhanke	Päävastuu	Osavastuu	Annetut hallituksen esitykset	Toteuma
<p>HE biopolttoaineiden käytön edistämiseksi liikenteessä annetun lain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyvistä laeiksi</p> <p>RED II:n liikenteen sektoria (biopolttoaineita ja liikenteessä kulutettavia biomassapolttoaineita) koskevan sääntelyn saattaminen osaksi kansallista lainsäädäntöä. Hallitusohjelmaan on lisäksi kirjattu, että raskaan liikenteen ja lentoliikenteen siirtymää kestävien biopolttoaineiden käyttöön edistetään. Lisäksi selvitetään kestävästi tuotetun biokaasun lisäämistä biopolttoaineiden jakeluelvoitteen piiriin.</p> <p><i>Hallitusohjelman luku 3.1 tavoite 2: Suomi pyrkii maailman ensimmäiseksi fossiilivapaaksi hyvinvointiyhteiskunnaksi.</i></p>	<p>TEM</p> <p>TEM089:00/2019</p>		<p>HE 48/2021 vp annettu 8.4.2021, lait 603–606/2021 voimaan 30.6.2021</p>	<p>● annettu</p>

Lainvalmisteluhanke	Päävastuu	Osavastuu	Annetut hallituksen esitykset	Toteuma
Sähkömarkkinat				
<p>HE laeiksi sähkömarkkinalain sekä sähkö- ja maakaasumarkkinoiden valvonnasta annetun lain 14 §:n muuttamisesta</p> <p>Esityksellä pyritään hillitsemään sähkönjakelun hintojen nousua jakeluverkonhaltijoiden kustannustasoa alentavilla ja kustannustason nousua loiventavilla toimenpiteillä. Verkonhaltijan olisi suunniteltava, rakennettava ja ylläpidettävä sähköverkkoa siten, että verkonhaltija tuottaisi siirto- ja jakelupalvelun verkkonsa käyttäjille kustannustehokkaalla tavalla. Jakeluverkon kehittämissuunnitelman avulla voitaisiin jatkossa valvoa jakeluverkon kehittämisen kustannustehokkuutta. Sähkönjakelun toimitusvarmuusvaatimusten täytäntöönpanoaikaa jatkettaisiin kahdeksalla vuodella vuoden 2036 loppuun saakka sellaisille haja-asutusalueella toimiville jakeluverkonhaltijoille, jotka joutuvat 2020-luvulla tekemään isoja verkkorakenteen muutoksia verkoissaan toimitusvarmuusvaatimukset täyttääkseen. Esitys sisältää sähkömarkkinalain sähkönsiirto- ja jakelumaksujen hinnankorotuksia rajoittavan säännöksen uudelleen tarkastelun hyväksyttävänä pidettyjen hinnankorotusten tason laskemiseksi. Verkonhaltijoiden kohtuullisen tuoton alijäämän tasoitusjakson sääntelyyn esitetään täsmennyksiä.</p>	<p>TEM/Lintilä</p> <p>TEM063:00/2019</p>		<p>HE 265/2020 vp annettu 28.1.2021, lait 730/2021 ja 731/2021 voimaan (pääosin) 1.8.2021</p>	<p>● annettu</p>

Lainvalmisteluhanke	Päävastuu	Osavastuu	Annetut hallituksen esitykset	Toteuma
<p>HE laiksi sähkömarkkinalain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi</p> <p>Sähkömarkkinalainsäädäntöön tehdään EU:n uuden sähkömarkkinadirektiivin (EU) 2019/944 edellyttämät muutokset ja TEM:n Älyverkkotyöryhmän ehdottamat muutokset älykkäästä ja joustavasta sähköjärjestelmästä. Säästä riippuva uusiutuva sähköntuotanto vaatii tuekseen joustavuutta niitä hetkiä varten, kun tuuli- ja aurinkovoimaa ei ole saatavilla tai sitä on liikaa. Tavoitteena on lisätä joustavuutta ja älyä sähköjärjestelmään ja mahdollistaa myös asiakkaiden osallistuminen markkinoille kulutusvalinnoin sekä tarjoamalla markkinoille omaa tuotanto- ja varastointipotentiaalia.</p>	<p>TEM/Lintilä</p> <p>TEM086:00/2019</p>		<p>HE 318/2022 vp annettu 20.12.2022, lait 497–502/2023 voimaan 1.6.2023</p>	<p>● annettu</p>
<p>HE laiksi sähkömarkkinalain muuttamisesta</p> <p>Sähkömarkkinalain sähkösopimuksia ja sähkön vähittäismarkkinoita koskeva sääntely uudistetaan TEM:n Älyverkkotyöryhmän ehdotusten pohjalta ja toteutetaan toimia ns. ongelmamyyjien harjoittamien menettelytapojen johdosta.</p> <p><i>Hallitusohjelman luku 3 tavoite 2: Suomi pyrkii maailman ensimmäiseksi fossiilivapaaksi hyvinvointiyhteiskunnaksi.</i></p>	<p>TEM/Lintilä</p> <p>TEM087:00/2019</p>		<p>HE ei annettu</p>	<p>● ei annettu</p>

Lainvalmisteluhanke	Päävastuu	Osavastuu	Annetut hallituksen esitykset	Toteuma
Kaivoslainsäädäntö ja kaivosten verotus				
HE kaivoslain (621/2011) muuttamisesta Hallitusohjelman mukaisessa kaivoslainsäädännön uudistamisessa lähtökohtana on ympäristönsuojelun parantaminen, kaivosten toimintaedellytysten varmistaminen sekä paikallisen hyväksyttävyyden ja vaikuttamismahdollisuuksien parantaminen. Tarkoituksena on muun muassa kehittää vakuussäätelyä ja selvittää lupaprosessien toimivuutta. <i>Hallitusohjelman luku 3.1 tavoite 8: Parannetaan kaivosten ympäristönsuojelua.</i>	TEM/Lintilä TEM090:00/2019	YM	HE 126/2022 vo annettu 8.9.2022, laki 505/2023 voimaan 1.6.2023	● annettu
Kaivosten verotus Kaivosten energiaverotuksen muutokset hallitusohjelman mukaisesti. <i>Hallitusohjelman luku 2.1 tavoite 3: Kestävän kehityksen verouudistus.</i>	VM/Kulmuni, Vanhanen Saarikko VM148:00/2019 VM008:00/2022	TEM, YM	HE 167/2020 vp annettu 15.10.2020, laki 1033/2020 voimaan 1.1.2021 HE 281/2022 vp annettu 17.11.2022, lait 314–316/2022 voimaan 1.1.2024	● annettu
Ilmastolain uudistaminen Hallitusohjelman mukaan ilmastolain ohjausvaikutusta tulee vahvistaa. Suomen tavoitteena on hiilineutraalius vuoteen 2035 mennessä ja hiilinegatiivisuus pian sen jälkeen. Ilmastolaki päivitetään hallitusohjelman mukaisesti siten, että tavoite hiilineutraaliudesta vuoteen 2035 mennessä toteutuu. Lakiin lisätään hiilineutraaliuspolkua vastaavat päästövähennystavoitteet vuosille 2030 ja 2040 sekä päivitetään vuoden 2050 tavoitteet. Hallitusohjelman mukaisesti lakiin otetaan mukaan myös maankäyttösektoria ja hiilinielujen vahvistamista koskevat tavoitteet. <i>Hallitusohjelman luvun 3.1 tavoite 1: Suomi on hiilineutraali vuonna 2035.</i>	YM/Mikkonen, Kari, Ohisalo (laajapohjainen työryhmä) YM036:00/2019	TEM, LVM, VM, MMM	HE 27/2022 vp annettu 3.3.2022, laki 423/2022 voimaan 1.7.2022 HE 239/2022 vp annettu 20.10.2022, laki 108/2023 voimaan 1.3.2023	● annettu

Lainvalmisteluhanke	Päävastuu	Osavastuu	Annetut hallituksen esitykset	Toteuma
Luonnonsuojelulainsäädännön uudistaminen				
<p>Luonnonsuojelulaki</p> <p>Käynnistetään luonnonsuojelulain ajanmukaistaminen tehtyjen arviointien pohjalta erityisesti lajisuojelun, luontotyyppien suojelun ja hoidon, ekosysteemipalvelujen, suojelualueiden kytkeytyneisyyden, kannustavuuden ja ekologisen kompensaation edistämiseksi. Tarkastellaan mahdollisuuksia tehostaa lain hallinnollisia menettelyjä. Lisäksi tehdään välttämättömät teknisuonteiset päivitykset muun muassa lainsäädännön muutoksista johtuen. Tavoitteena on edistää luonnon monimuotoisuuden suojelua lain toimivuutta ja vaikuttavuutta parantamalla.</p>	<p>YM/Mikkonen, Kari, Ohisalo (laajapohjainen työryhmä ja päätoiminen sihteeri)</p> <p>YM012:00/2020</p>	<p>MMM</p>	<p>HE 76/2022 vp annettu 12.5.2022, laki 9/2923 voimaan 1.6.2023</p>	<p>● annettu</p>
<p>Laki rauhoitettujen lajien aiheuttamien vahinkojen ennaltaehkäisemisestä ja korvaamisesta</p> <p>Uudistetaan luonnonsuojelulla rauhoitettujen lajien aiheuttamien vahinkojen korvaamista koskeva menettely säätämällä korvaamista koskevista perusteista ja menettelyistä sekä avustuksista vahinkojen ennaltaehkäisyyn erillisellä lailla. Tavoitteena on edistää laji- ja luonnonsuojelun hyväksyttävyyttä korvausjärjestelmän kautta sekä tehostaa ja selkeyttää hallinnollista menettelyä.</p> <p><i>Hallitusohjelman luvun 3.1 tavoite 5: Pysäytetään luonnon monimuotoisuuden heikkeneminen.</i></p>	<p>YM007:00/2020</p>		<p>HE 154/2021 vp annettu 27.9.2021, laki 15/2022, voimaan asetuksella (117/2023) 1.2.2023</p>	<p>● annettu</p>

Lainvalmisteluhanke	Päävastuu	Osavastuu	Annetut hallituksen esitykset	Toteuma
<p>Ympäristövahinkojen toissijaisten vastuujärjestelmien (TOVA) kehittäminen</p> <p>Luodaan nykyistä kattavammat ympäristövahinkojen toissijaiset vastuujärjestelmät, joilla varaudutaan ympäristövahinkojen korvaamiseen ja ympäristöriskien hallintaan, kun vastuutaho on maksukyvytön, tuntematon tai tavoittamattomissa. Samalla tarkastellaan, onko ympäristövahinkovakuutus tai öljysuojarahasto perusteltua säilyttää erillisinä järjestelminä uudistetuissa ympäristövahinkojen toissijaisissa vastuujärjestelmissä. Myös koko järjestelmän rahoituspohjaa tarkastellaan.</p> <p><i>Hallitusohjelman luvun 3.1 tavoite 5: Pysäytetään luonnon monimuotoisuuden heikkeneminen.</i></p>	<p>YM/Mikkonen, Kari, Ohisalo (laajapohjainen työryhmä)</p> <p>YM033:00/2019</p>	<p>OM, VM, TEM</p>	<p>HE 183/2022 vp annettu 19.9.2022, lait 1262–1264/2022 voimaan 1.1.2025 ja lait 1265–1266/2022 voimaan 1.1.2023</p>	<p>● annettu</p>
<p>Maankäyttö- ja rakennuslain uudistaminen</p> <p>Tavoitteena on uudistaa lakia niin, että se sopisi yhteen nykyisen toimintaympäristön kanssa sekä vastaisi tuleviin toimintaympäristön muutoksiin. Tavoitteena on myös yksinkertaistaa suunnittelujärjestelmää, kehittää rakentamisen ohjausta ja selkeyttää laissa säädettyjä tehtäviä. Hallitusohjelman mukaan uudistuksen päätavoitteita ovat hiilineutraali yhteiskunta, luonnon monimuotoisuuden vahvistaminen sekä rakentamisen laadun parantaminen ja digitalisaation edistäminen.</p> <p><i>Hallitusohjelman luku 3.1.1 tavoite 1: Rakennetaan hiilineutraalia yhteiskuntaa ja parannetaan rakentamisen laatua</i></p> <p>→ Annettu hallituksen esitys rakentamislainsäädännön ja siihen liittyviksi laeiksi. Säädetään uusi rakentamislaki. Voimassa olevaa maankäyttö- ja rakennuslakia muutetaan kumoamalla siitä rakentamista koskevat luvut, nimike muuttuu alueidenkäyttölainsäädännön mukaiseksi.</p>	<p>YM/Mikkonen, Kari, Ohisalo (parlamentaarinen seurantarayhmä, työryhmä ja sidosryhmäforum)</p> <p>YM014:00/2018</p>	<p>LVM, STM, VM, MMM</p>	<p>HE 139/2022 vp annettu 15.9.2022, lait vahvistettu 21.4.2023</p>	<p>● osittain</p>

Lainvalmisteluhanke	Päävastuu	Osavastuu	Annetut hallituksen esitykset	Toteuma
<p>Asumisoikeuslain uudistus</p> <p>Uudistetaan asumisoikeusjärjestelmää niin, että vahvistetaan kohtuuhintaisuutta, läpinäkyvyyttä ja asukkaiden vaikutusmahdollisuuksia. Uudistetaan asukasvalintaa.</p> <p><i>Hallitusohjelman luku 3.1.1 tavoite 2: Tuetaan kestävää kaupunkikehitystä ja lisätään asuntorakentamista kasvavilla kaupunkiseuduilla.</i></p>	<p>YM/Mikkonen, Kari, Ohisalo (virkamiestyöryhmä)</p> <p>YM004:00/2020</p>		<p>HE 189/2020 vp annettu 22.10.2020, lait 393/2021 ja 394/2021 voimaan 1.1.2022</p>	<p>● annettu</p>
<p>Yhteishallintolain uudistus</p> <p>Vahvistetaan vuokralaisten asemaa uudistamalla laki yhteishallinnosta vuokrataloissa.</p> <p><i>Hallitusohjelman luku 3.1.1 tavoite 2: Tuetaan kestävää kaupunkikehitystä ja lisätään asuntorakentamista kasvavilla kaupunkiseuduilla.</i></p>	<p>YM/Mikkonen, Kari, Ohisalo</p>		<p>HE 182/2022 vp, laki 1169/2022 voimaan 1.1.2024</p>	<p>● annettu</p>
<p>Jätelain muutos</p> <p>EU:n jätesäädöspaketin toimeenpano. Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2018/851 jätteistä annetun direktiivin 2008/98/EY muuttamisesta, direktiivi (EU) 2018/852 pakkauksista ja pakkausjätteistä annetun direktiivin 94/62/EY muuttamisesta, direktiivi (EU) 2018/850 kaatopaikoista annetun direktiivin 1999/31/EY muuttamisesta, direktiivi (EU) 2018/849 romuajoneuvoista annetun direktiivin 2000/53/EY, paristoista ja akuista sekä käytetyistä paristoista ja akuista annetun direktiivin 2006/66/EY ja sähkö- ja elektroniikkalaiteromusta annetun direktiivin 2012/19/EU muuttamisesta.</p> <p><i>Hallitusohjelman luku 3.1 tavoite 6: Vahvistetaan Suomen roolia kiertotalouden edelläkävijänä.</i></p>	<p>YM/Mikkonen, Kari, Ohisalo (työryhmä)</p> <p>YM003:00/2019</p>		<p>HE 141/2022 annettu 15.9.2022, lait 714–718/2021 voimaan 19.7.2021</p>	<p>● annettu</p>

Lainvalmisteluhanke	Päävastuu	Osavastuu	Annetut hallituksen esitykset	Toteuma
<p>Kertakäyttömuoveja koskevan direktiivin toimeenpano</p> <p>Pannaan toimeen Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2019/904 tiettyjen muovituotteiden ympäristövaikutuksen vähentämisestä. Toteutetaan muovitiekarttaa.</p> <p><i>Hallitusohjelman luku 3.1 tavoite 6: Vahvistetaan Suomen roolia kiertotalouden edelläkävijänä.</i></p>	<p>YM/Mikkonen, Kari, Ohisalo YM039:00/2020</p>	TEM	<p>HE 141/2022 annettu 15.9.2022, laki 1096/2022 voimaan 1.1.2023</p>	● annettu
<p>Rakennetun ympäristön valtakunnallinen rekisteri ja tietopalusta</p> <p>Luodaan rakennetun ympäristön valtakunnallinen, digitaalinen rekisteri ja tietopalusta, joihin maankäyttöä ja rakentamista koskevat päätökset ja prosessit tukeutuvat. Rakennetun ympäristön digitaalisesta rekisteristä ja tietopalustasta ei ole tällä hetkellä voimassa olevaa lainsäädäntöä. Tavoitteena on, että rakennettu ympäristö on mallinnettu yhtenäisesti ja prosessit tukeutuvat yhteisiin tietomalleihin ja hyvin hallittuihin yhteentoimiviin tietovarantoihin. Yhteisen tiedon varaan voidaan luotettavasti rakentaa palveluja ja liiketoimintaa. Hanke on laaja vaadittavine selvityksineen ja arvioineineen, lopputuloksena rakennetun ympäristön tiedon tuottamisesta, säilyttämisestä, ylläpidosta ja luovuttamisesta säädellään lailla.</p> <p><i>Hallitusohjelman luku 3.1.1 tavoite 1: Rakennetaan hiilineutraalia yhteiskuntaa ja parannetaan rakentamisen laatua.</i></p>	<p>YM/Mikkonen, Kari, Ohisalo YM019:00/2020</p>	MMM, VM	<p>HE 140/2022 vp annettu 15.9.2022, lait 431/2023 ja 432/2023 voimaan 1.1.2024</p>	● annettu

5 Suomi kokoaan suurempi maailmalla

Lainvalmisteluhanke	Päävastuu	Osavastuu	Tavoiteaikataulu
Ilmiökokonaisuudessa ei hallitusohjelmaan liittyviä lainvalmisteluhankkeita.			

6 Turvallinen oikeusvaltio Suomi

Lainvalmisteluhanke	Päävastuu	Osavastuu	Annetut hallituksen esitykset	Toteuma
<p>Asiakkaan aseman parantaminen henkilöön kohdistuvien palvelujen virhe- ja viivästystilanteissa</p> <p>Ajantasaistetaan kuluttajansuojaa henkilöön kohdistuvien palvelujen osalta. Lisäksi arvioidaan asiakkaan oikeussuojakeinoja julkisyhteisöjen rahoittamissa henkilöön kohdistuvissa palveluissa.</p> <p><i>Hallitusohjelman luku 3.3.1 tavoite 2: Toimivat oikeusprosessit ja oikeusturva.</i></p>	<p>OM/Henriksson (työryhmä)</p> <p>OM005:00/2020</p>	<p>STM, OKM, TEM</p>	<p>HE 48/2022 vp annettu 21.4.2022, rauennut eduskunnassa</p>	<p>● rauennut</p>
<p>Seksuaalirikosten sääntelyn kokonaisuudistus</p> <p>Uudistetaan seksuaalirikoksia koskeva sääntely siten, että se muodostaa selkeän ja johdonmukaisen kokonaisuuden, jossa turvataan seksuaalisen itsemääräämisoikeuden ja oikeusturvan toteutuminen sekä kansainvälisten velvoitteiden noudattaminen.</p> <p><i>Hallitusohjelman luku 3.3.1 tavoite 4: Turvallinen oikeusvaltio (vastuullinen rikosseuraamusjärjestelmä, rikoslaki ja rikosuhrien aseman parantaminen).</i></p>	<p>OM/Henriksson (työryhmä)</p> <p>OM007:00/2019</p>		<p>HE 13/2022 vp annettu 17.2.2022, lait 724–727/2022 voimaan 1.1.2023</p>	<p>● annettu</p>

Lainvalmisteluhanke	Päävastuu	Osavastuu	Annetut hallituksen esitykset	Toteuma
<p>Maalittaminen ja syyteoikeus</p> <p>Tavoitteena on puuttua järjestelmälliseen, uhkaavaan maalittamiseen.</p> <p><i>Hallitusohjelman luku 3.3.1 tavoite 4: Turvallinen oikeusvaltio (vastuullinen rikosseuraamusjärjestelmä, rikoslaki ja rikosuhrien aseman parantaminen).</i></p>	<p>OM/Henriksson (virkamiesvalmistelu) OM045:00/2019</p>		<p>HE 226/2020 vp annettu 19.11.2020, laki 698/2021 voimaan 1.10.2021</p>	● annettu
<p>Rikosprosessin tehostaminen</p> <p>Tavoitteena on tehostaa ja nopeuttaa rikosasioiden käsittelyä siihen liittyvien hallitusohjelmaan kirjattujen tavoitteiden saavuttamiseksi, erityisesti ottaen huomioon professori Matti Tolvasen LEAN-raportissa (Oikeusministeriön selvityksiä ja ohjeita 2020:6) esitetyt kehittämissuositukset. Tavoitteena on myös arvioida muut esitutkintalain muutostarpeet yllä kuvattuun taustoitukseen perustuen.</p> <p><i>Hallitusohjelman luku 3.3, tavoite 2: Turvallisuuden tunne vahvistuu ja turvallisuusviranomaisten toimintakyky varmistetaan</i></p> <p>→ Osa rikosprosessin tehostamistyöryhmän mietinnön ehdotuksista (mm. alaikäisiin kohdistuneiden rikosten käsittelyn kiirehtiminen) on toteutettu.</p>	<p>OM/Henriksson (työryhmä, toimikausi 27.5.2020–31.12.2021)</p>		<p>HE 144/2022 vp annettu 19.9.2022 ja HE 217/2022 vp annettu 20.10.2022, lait 136/2023 ja 453/2023 voimaan 1.10.2023</p>	● osittain
<p>Avoimuusrekisteri</p> <p>Avoimuusrekisteristä annetun lain tarkoituksena on päätöksenteon läpinäkyvyyden parantaminen ja sitä kautta epäasiallisen vaikuttamisen torjunta sekä kansalaisten luottamuksen vahvistaminen.</p> <p><i>Hallitusohjelman luku 3.3.1 tavoite 1: Toimiva demokratia sekä laadukas lainsäädäntö, joka edistää perus- ja ihmisoikeuksien toteutumista.</i></p>	<p>OM/Henriksson</p>	<p>VM</p>	<p>HE 98/2022 vp annettu 16.6.2022, laki 430/2023 voimaan (pääosin) 1.1.2024</p>	● annettu

Lainvalmisteluhanke	Päävastuu	Osavastuu	Annetut hallituksen esitykset	Toteuma
<p>Julkisuuslain muuttaminen</p> <p>HE julkisuuslain muuttamisesta. Arvioidaan ja valmistellaan tarpeelliset muutokset julkisuuslain soveltamisalaan julkisomisteisten yhtiöiden ja julkisen hallintotehtävän hoitamisen osalta sekä ajantasaistetaan sääntely muiltakin osin (mm. digitalisointikehityksen asettamat vaatimukset).</p> <p><i>Hallitusohjelman luku 3.3.1 tavoite 1: Toimiva demokratia sekä laadukas lainsäädäntö, joka edistää perus- ja ihmisoikeuksien toteutumista.</i></p> <p>→ Työryhmävalmistelu 22.1.2022–30.6.2023. Osana työryhmän työtä valmisteltu HE 273/2022 vp. Muilta osin työryhmän työ jatkuu.</p>	OM/Henriksson	OKM, VM	HE 273/2022 vp annettu 17.11.2022, rauennut eduskunnassa	<p>● osittain</p> <p>● rauennut</p>
<p>Ahvenanmaan itsehallintolaki</p> <p>Ahvenanmaan itsehallintolain kokonaisuudistus, jonka valmistelu aloitettu jo edellisellä hallituskaudella.</p> <p><i>Hallitusohjelman luku 3.3.1 tavoite 1: Toimiva demokratia sekä laadukas lainsäädäntö, joka edistää perus- ja ihmisoikeuksien toteutumista.</i></p>	OM/Henriksson virkamiesvalmistelu OM016:00/2013		HE ei annettu	● ei annettu
<p>Yhdenvertaisuuslain muuttaminen</p> <p>HE yhdenvertaisuuslain muuttamiseksi. Osittaisuudistus, jossa arvioidaan ja valmistellaan tarpeelliset muutokset yhdenvertaisuuslakiin, muun muassa koskien yhdenvertaisuussuunnitelmia varhaiskasvatuksessa.</p> <p><i>Hallitusohjelman luku 3.3.1 tavoite 1: Toimiva demokratia sekä laadukas lainsäädäntö, joka edistää perus- ja ihmisoikeuksien toteutumista.</i></p>	OM/Henriksson (työryhmä)	STM, OKM, TEM	HE 148/2022 vp annettu 19.9.2022, lait 1192–1195/2022 voimaan 1.6.2023	● annettu

Lainvalmisteluhanke	Päävastuu	Osavastuu	Annetut hallituksen esitykset	Toteuma
<p>Naisiin kohdistuvan väkivallan raportoiija</p> <p>Perustetaan itsenäinen ja riippumaton naisiin kohdistuvan väkivallan raportoijan tehtävä.</p> <p><i>Hallitusohjelman luku 3.3.1 tavoite 4: Turvallinen oikeusvaltio.</i></p>	<p>OM/Henriksson (virkamiesvalmistelu)</p> <p>OM010:00/2020</p>	STM	HE 123/2021 vp annettu 16.9.2021, laki 988/2021 voimaan 1.1.2022	● annettu
<p>Saamelaiskäräjälain muuttaminen</p> <p>Arvioidaan ja valmistellaan tarvittavat muutokset saamelaiskäräjistä annettuun lakiin.</p> <p><i>Hallitusohjelman luku 3.3.1 tavoite 3: Vahvistetaan yhteiskunnan eheyttä.</i></p>	<p>OM/Henriksson</p> <p>OM002:00/2020</p>		HE 274/2022 vp annettu 17.11.2022, rauennut eduskunnassa	● rauennut
Ylivelkaantuminen ja siitä aiheutuvien ongelmien vähentäminen				
<p>Positiivinen luottorekisteri</p> <p>Perustetaan järjestelmä, jonka avulla luotonhakijoiden maksukyvyystä saadaan kattavampi tieto. Järjestelmä on yksi väline kuluttajien ylivelkaantumisen ehkäisyssä.</p>	<p>OM/Henriksson</p>	VM, TEM	HE 22/2022 vp annettu 24.2.2022, lait 739–742/2022 voimaan (pääosin) 1.8.2022	● annettu
<p>HE laiksi luottolaitostoiminnasta annetun lain muuttamisesta ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi</p> <p>Kotitalouksien luottokysyntää rajoittavat lainsäädäntötoimet. Kotitalouksien suoran ja välillisen velkaantumiskehityksen hillitsemiseksi sekä rahoitusvakauden turvaamiseksi päätetään tarpeellisista toimenpiteistä työryhmävalmistelun pohjalta. Hanke sisältää myös pikaluoton myöntäjien valvonnan keskittämisen Finanssivalvontaan.</p> <p>→ Annettu hallituksen esitys kotitalouksien velkaantumista rajoittavaksi lainsäädännöksi.</p>	<p>VM/Kulmuni, Vanhanen, Saarikko</p> <p>VM119:00/2018</p>	OM	HE 101/2022 vp annettu 16.6.2022, lait 183–189/2023 voimaan 1.7.2023	● annettu

Lainvalmisteluhanke	Päävastuu	Osavastuu	Annetut hallituksen esitykset	Toteuma
<p>HE sosiaalisesta luototuksesta annetun lain muuttamisesta</p> <p>Sosiaalisen luototuksen valtakunnallistaminen selvitetään, ja selvityksen pohjalta sosiaalinen luototus otetaan käyttöön koko maassa vaalikauden aikana. Selvitystyö alkaa vuoden 2020 lopulla. Myös valmistelutyöryhmä aloittaa vuoden 2020 lopulla.</p> <p><i>Hallitusohjelman luku 3.1 tavoite 3: Demokratia, osallisuus ja luottamus yhteiskunnan instituutioihin vahvistuvat.</i></p>	<p>STM/Kiuru, Lindén</p> <p>STM107:00/2021</p>		<p>HE 136/2022 vp annettu 15.9.2022, laki 956/2022 voimaan 1.8.2023</p>	<p>● annettu</p>
<p>HE poikkeusoloihin varautumista rahoitusmarkkinoilla koskevan lainsäädännön uudistamisesta</p> <p>Rahoitusalan varautumislainsäädäntöä täsmennetään siten, että yhteiskunnan kannalta elintärkeiden rahoitusmarkkinapalveluiden jatkuvuus turvataan kansallisin varajärjestelyin myös vakavissa häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa.</p> <p><i>Hallitusohjelman luku 3.1 tavoite 3: Demokratia, osallisuus ja luottamus yhteiskunnan instituutioihin vahvistuvat.</i></p>	<p>VM/Vanhanen, Saarikko</p>		<p>HE ei annettu</p>	<p>● ei annettu</p>
<p>Puolustusvoimien kiinteistöjen hallintaa koskeva uudistus</p> <p>Perustetaan Puolustuskiinteistöt ja säädetään sen velvoitteista lailla.</p> <p><i>Hallitusohjelman luku 3.3.2 tavoite 1: Uskottava puolustus.</i></p>	<p>VM/Paatero</p> <p>VM104:00/2019</p> <p>VM135:00/2019</p>	<p>PLM</p>	<p>HE 31/2020 annettu 2.4.2020, lait 1018–1022/2020 voimaan 1.1.2021</p>	<p>● annettu</p>
<p>Pelastustoimen järjestämislaki</p> <p>Pelastustoimen siirtäminen kuntien vastuulta maakuntien vastuulle.</p> <p><i>Hallitusohjelman luku 3.3. tavoite 2: Turvallisuuden tunne vahvistuu ja turvallisuusviranomaisten toimintakyky varmistetaan. Ks. myös hallitusohjelman luku 3.6.1 Sosiaali- ja terveyspalveluiden rakenneuudistus.</i></p>	<p>SM/Ohisalo, Mikkonen</p>		<p>HE 241/2020 vp (sote) annettu 8.12.2020, laki 613/2021 voimaan 1.1.2023</p>	<p>● annettu</p>

Lainvalmisteluhanke	Päävastuu	Osavastuu	Annetut hallituksen esitykset	Toteuma
<p>Pelastuslain uudistaminen</p> <p>Pelastuslaki uudistetaan esiselvityksen pohjalta.</p> <p><i>Hallitusohjelman luku 3.1 tavoite 2: Turvallisuuden tunne vahvistuu ja turvallisuusviranomaisten toimintakyky varmistetaan.</i></p>	SM/Ohisalo, Mikkonen		HE 184/2022 vp annettu 22.9.2022, lait 436/2023 ja 437/2023 voimaan (pääosin) 1.1.2024	● annettu
<p>Arpajaislain uudistaminen</p> <p>Selvitetään, miten arpajaislain uudistamisella voitaisiin vähentää rahapelaamisesta aiheutuvia haittoja nykyistä tehokkaammin. Selvitetään lainsäädännöllisiä keinoja tukea Veikkaus Oy:n toimintaedellytyksiä kanavointikykyisen yksinoikeusjärjestelmän vahvistamiseksi.</p> <p><i>Hallitusohjelman luku 3.3. tavoite 3: Demokratia osallisuus ja luottamus yhteiskunnan instituutioihin vahvistuvat. Hallitus toteuttaa hallituskauden alussa arpajaislain uudistuksen toisen vaiheen.</i></p>	SM/Ohisalo, Mikkonen SM051:00/2019		HE 135/2021 vp annettu 23.9.2021, lait 1285–1288 voimaan (pääosin) 1.1.2022	● annettu
<p>Kansainvälistä suojelua saavien perheenyhdistämisen edistäminen</p> <p>Tavoitteena on laatia hallituksen esitys laiksi ulkomaalaislain muuttamisesta. Muutoksella edistetään alaikäisten perheenkokoajien perheenyhdistämistä rajaamalla oleskeluluvan toimeentuloedellytyksen soveltamista.</p> <p><i>Hallitusohjelman luku 3.3 tavoite 3: Demokratia, osallisuus ja luottamus yhteiskunnan instituutioihin vahvistuvat.</i></p>	SM/Ohisalo, Mikkonen SM023:00/2020	UM	HE 100/2022 vp annettu 16.6.2022, laki 1167/2022 voimaan 1.2.2023	● annettu

Lainvalmisteluhanke	Päävastuu	Osavastuu	Annetut hallituksen esitykset	Toteuma
<p>Laajamittaiseen maahantuloon varautuminen</p> <p>HE lainsäädännöksi laajamittaiseen maahantuloon varautumisen kehittämiseksi. Hankkeessa valmistellaan säännökset, joilla selkeytetään lainsäädäntöä laajamittaiseen maahantuloon varautumiseksi.</p> <p><i>Hallitusohjelman luku 3.3 tavoite 2 Turvallisuuden tunne vahvistuu ja turvallisuusviranomaisten toimintakyky varmistetaan.</i></p>	<p>SM/Ohisalo, Mikkonen</p> <p>SM025:00/2020</p>		<p>HE 162/2021 vp annettu 7.10.2021, laki 1165/2021 voimaan 1.1.2022</p>	<p>● annettu</p>
<p>Ihmiskaupan uhrien auttaminen</p> <p>Säännökset ihmiskaupan uhrien auttamisesta muun muassa vastaanottolaista ja kotoutumislaita. Lisäksi päivitetään esimerkiksi rikoslakia sekä sisällytetään viittaukset sote-lainsäädäntöön. Lakiin sisällytetään säännökset myös ihmiskaupan uhrien tuetusta ja turvallisesta asumisesta.</p> <p><i>Hallitusohjelman luku 3.3.1 tavoite 4: Turvallinen oikeusvaltio (vastuullinen rikosseuraamusjärjestelmä, rikoslaki ja rikosuhrien aseman parantaminen).</i></p> <p>→ Erillislain sijaan valmisteltu muutokset lakiin vastaanotosta ja ihmiskaupan uhrin tunnistamisesta ja auttamisesta (746/2011) ja sosiaalihuoltolakiin (1301/2014).</p>	<p>STM, SM</p> <p>STM054:00/2020</p> <p>(työryhmän toimikausi 31.12.2022 asti)</p> <p>SM003:00/2022</p>	<p>SM, OM, TEM</p>	<p>HE 220/2022 vp annettu 20.19.2022, lait 1294–1296/2022 voimaan 1.1.2023</p>	<p>● annettu</p>

Lainvalmisteluhanke	Päävastuu	Osavastuu	Annetut hallituksen esitykset	Toteuma
<p>Translainsäädäntö</p> <p>Säädetään itsemääräämisoikeutta kunnioittava laki sukupuolen vahvistamisesta. Vaatimus lisääntymiskyvyttömyydestä poistetaan ja lääketieteelliset hoidot eriytetään juridisen sukupuolen korjauksesta. Sukupuolen voi hakemuksesta saada vahvistetuksi täysi-ikäinen henkilö, joka esittää perustellun selvityksen siitä, että hän kokee pysyvästi kuuluvansa vahvistettavaan sukupuoleen. Oikeudellisen sukupuolen vahvistamiselle tulee harkinta-aika. Muutoksilla saatetaan lainsäädäntö vastaamaan Euroopan ihmisoikeussopimusta ja perusoikeuksia. Uudistuksella on läheinen liittymäkohta vanhemmuuslakiin ja sukupuolineutraalin henkilötunnuksen käyttöönottoon, jotka on kirjattu hallitusohjelmaan.</p> <p><i>Hallitusohjelman luku 3.3.1 tavoite 3: Vahvistetaan yhteiskunnan eheyttä.</i></p>	<p>STM/Kiuru, Lindén</p> <p>STM034:00/2019</p> <p>STM009:00/2021</p>	<p>OM, VM</p>	<p>HE 189/2022 vp annettu 22.9.2022, lait 295–307/2023 voimaan 3.4.2023</p>	<p>● annettu</p>

7 Elinvoimainen Suomi

Lainvalmisteluhanke	Päävastuu	Osavastuu	Annetut hallituksen esitykset	Toteuma
<p>Valtion digitaalinen henkilöllisyys</p> <p>HE valtion digitaaliseen henkilöllisyyteen liittyvästä lainsäädännöstä. Mahdollistetaan digitaalisen henkilöllisyyden hallintamenettelyjen uudistaminen sekä edistetään digitaalisen henkilöllisyyden hyödyntämistapojen kehitystä.</p> <p><i>Hallitusohjelman luku 3.4 tavoite 3: Suomi tunnetaan teknologisen kehityksen, innovatiivisten hankintojen ja kokeilukulttuurin edelläkävijänä.</i></p>	<p>VM/Paatero</p> <p>VM009:00/2019</p> <p>VM092:00/2021</p>	LVM, SM	HE 133/2022 vp annettu 15.9.2022, rauennut eduskunnassa	● rauennut
<p>Alueellistamislainsäädännön uudistaminen</p> <p>Uudistetaan alueellistamislainsäädäntö keväällä 2020 valmistuneen strategian puitteissa. Uudistaminen koskee muun muassa toimivaltasäännöksiä valtion yksiköiden ja toimintojen sijoittamisesta.</p> <p><i>Hallitusohjelman luku 3.4 tavoite 2: Suomen menestystä rakennetaan alueiden ja kaupunkien vahvuuksien ja erityispiirteiden ympärille eri toimijoiden yhteistyöllä.</i></p>	<p>VM/Paatero</p> <p>VM151:00/2019</p> <p>VM155:00/2020</p>		HE 62/2021 vp annettu 22.4.2021, laki 489/2021 voimaan 1.10.2021	● annettu
<p>Liikenteen verotuksen uudistus</p> <p>Ks. edellä luku 2, osa kestävän verotuksen tiekarttaa.</p>				

Lainvalmisteluhanke	Päävastuu	Osavastuu	Annetut hallituksen esitykset	Toteuma
<p>Tieliikenteen puhtaiden ja energiatehokkaiden ajoneuvojen hankinnat</p> <p>Puhtaita ja energiatehokkaita ajoneuvohankintoja koskevan direktiivin (EU) 2019/1161 kansallinen täytäntöönpano edellyttää uuden lain säätämistä (HE tieliikenteen puhtaiden ja energiatehokkaiden ajoneuvojen hankinnoista). Direktiivin myötä julkisille hankinnoille asetetaan vaatimus puhtaiden ajoneuvojen vähimmäisosuudesta.</p> <p><i>Hallitusohjelman luku 3.4.1 tavoite 2: Vähäpäästöinen liikenne.</i></p>	<p>LVM/Harakka</p> <p>LVM051:00/2019</p>	<p>TEM, VM</p>	<p>HE 70/2021 vp annettu 21.4.2021, laki 740/2021 voimaan 2.8.2021</p>	<p>● annettu</p>
<p>Sähköisen viestinnän palvelulain uudistus</p> <p>HE sähköisen viestinnän palveluista annetun lain muuttamisesta. Uudistuksessa pannaan täytäntöön EU:n audiovisuaalisia mediapalveluja koskevan direktiivin (ns. AVMS-direktiivi) ja eurooppalaisen sähköisen viestinnän säännösten (ns. telepakettidirektiivi) tuomat vaatimukset. Samalla on mahdollista uudistaa myös muuta sähköisen viestinnän sääntelyä.</p> <p><i>Hallitusohjelman luku 3.4.1 tavoite 3: Toimiva viestintä ja tiedonvälitys.</i></p>	<p>LVM/Harakka</p> <p>LVM004:00/2019</p>		<p>HE 98/2020 vp annettu 11.6.2020, lait 1207–1212/2020 voimaan 1.2.2021</p>	<p>● annettu</p>
<p>Taksisääntelyn tarkistus</p> <p>HE liikenteen palveluista annetun lain muuttamisesta. Taksisääntelyn toimivuutta arvioidaan syksyn 2019 aikana yhteistyössä eri viranomaisten kanssa kerättävän tiedon pohjalta. Arvioinnissa kiinnitetään huomiota erityisesti taksipalvelujen turvallisuuteen, alueelliseen saatavuuteen, hinnoitteluun ja harmaaseen talouteen. Lainsäädäntöhanke käynnistetty vuoden 2020 alussa arviotyössä tunnistettujen ongelmien korjaamiseksi.</p> <p><i>Hallitusohjelman luku 3.4.1 tavoite3: Toimiva liikenteen infrastruktuuri.</i></p>	<p>LVM/Harakka</p> <p>LVM025:00/2019</p>		<p>HE 176/2020 vp annettu 15.10.2020, lait 299/2021 ja 300/2021 voimaan (pääosin) 1.5.2021</p>	<p>● annettu</p>

Lainvalmisteluhanke	Päävastuu	Osavastuu	Annetut hallituksen esitykset	Toteuma
<p>Laajakaistarakentamisen tuki</p> <p>HE laajakaistarakentamisen tuesta annetuksi laiksi. Laajakaistatukiohjelma päättyi vuoden 2018 lopussa. Tukiohjelman jatkaminen edellyttää uuden lain säätämistä. Tukiohjelma kohdistetaan alueille, joille ei ennen vuotta 2025 ole tulossa kaupallista huippunopeaa laajakaistaa.</p> <p><i>Hallitusohjelman luku 3.4.1 tavoite 3: Toimiva viestintä ja tiedonvälitys.</i></p>	<p>LVM/Harakka</p> <p>LVM043:00/2019</p>		<p>HE 221/2020 vp annettu 12.11.2020, laki 1262/2020 voimaan 1.1.2021</p>	<p>● annettu</p>
<p>Meriliikenteen väylämaksu</p> <p>HE väylämaksulain muuttamisesta. Säilytetään meriliikenteen nykyinen väylämaksujärjestelmä, jonka avulla varmistetaan säännöllinen ympäri vuoden tapahtuva merenkulku Suomeen ja Suomesta. Tarkastellaan väylämaksun yksikköhintoja järjestelmän puitteissa.</p> <p><i>Hallitusohjelman luku 3.4.1 tavoite 1: Toimiva liikenteen infrastruktuuri.</i></p>	<p>LVM/Harakka</p> <p>LVM052:00/2019</p>	<p>VM</p>	<p>HE 153/2020 vp annettu 5.10.2020, laki 997/2020 voimaan 1.1.2021, voimassa 31.12.2021 saakka</p>	<p>● annettu</p>

Lainvalmisteluhanke	Päävastuu	Osavastuu	Annetut hallituksen esitykset	Toteuma
<p>Postilain uudistaminen</p> <p>Posti- ja jakelumarkkinan nykytilannetta ja tulevaisuuden näkymiä ja muutostarpeita muun muassa postilainsäädäntöön selvittänyt työryhmä julkaisi ehdotuksensa 26.8.2020. Työryhmä ehdotti kolmipäiväiseen jakeluvuotteeseen siirtymistä vuodesta 2022, määräaikaisen tiedonvälitystuen käyttöönottoa haja-asutusalueilla, nykyisestä yleispalvelun kilpailutusvelvoitteesta luopumista, paikallisten ja alueellisten yhteistyömallien kehittelyyn kannustamista sekä lokerikkojakeluun siirtymisen selvittämistä. Näiden toimenpiteiden täytäntöönpano edellyttää kansallisesti postilain uudistamista ja pidemmällä aikavälillä osin myös vaikuttamista lähivuosina uudistettavaan EU:n postipalveludirektiiviin.</p> <p><i>Hallitusohjelman luku 3.4.1 tavoite 3: Toimiva viestintä ja viestinvälitys.</i></p>	<p>LVM/Harakka</p> <p>LVM060:00/2020</p>	<p>VNK, STM, YM</p>	<p>HE 58/2022 vp annettu 21.4.2022, laki 178/2023 voimaan (pääosin) 1.10.2023</p>	<p>● annettu</p>
<p>Poronhoitolain muutos</p> <p>Uudistetaan porojen aiheuttamien vahinkojen arviointia ja korvausta koskevaa lainsäädäntöä. Tavoitteena on turvata arviointi- ja riidanratkaisutoiminnan puolueettomuus, riippumattomuus ja siinä vaadittava asiantuntemus, edistää sovintoratkaisuja sekä vähentää poronomistajien sekä maanomistajien ja haltijoiden välistä vastakkainasettelua.</p> <p><i>Hallitusohjelman luku 3.4.2 tavoite 3: Kasvua ja työllisyyttä luonnon antimista.</i></p>	<p>MMM/Leppä</p> <p>MMM024:00/2018</p>		<p>HE 152/2020 vp annettu 5.10.2020, laki 1135/2022 voimaan 1.1.2021</p>	<p>● annettu</p>

Lainvalmisteluhanke	Päävastuu	Osavastuu	Annetut hallituksen esitykset	Toteuma
<p>Elintarvikelain kokonaisuudistus</p> <p>Uudistuksen tavoitteena on keventää toimijoiden ja valvontaviranomaisten hallinnollista taakkaa elintarviketurvallisuu- vaarantamatta. Elintarviketalouden elinvoiman ja kannattavuuden edistämiseksi jatketaan edellisellä hallituskaudella alkanutta sääntelyn ja valvonnan sujuvoittamista. Uudistuksella parannetaan elintarvikelain käytettävyyttä jäsentämällä lukuisista muutoksista aiheutunutta hajanaisuutta ja valmistellaan lakiin säännökset valvonnan vuosittaisesta perusmaksusta.</p> <p><i>Hallitusohjelman luku 3.4.2 tavoite 2: Elinvoimainen ja kannattava elintarviketalous.</i></p>	<p>MMM/Leppä</p> <p>MMM019:00/2020</p>		<p>HE 3/2021 vp annettu 4.2.2021, lait 297/2021 ja 298/2021 voimaan 21.4.2021</p>	<p>● annettu</p>
<p>Elintarvikemarkkinalaki</p> <p>Elinkeinonharjoittajien välisiä elintarvikkeiden ja maataloustuotteiden kauppaa koskevia sopimuksia ja käytäntöjä sääntelevään elintarvikemarkkinalakiin lisätään hyvän kauppatavan vastaisista käytännöistä yritysten välisissä suhteissa maataloustuote- ja elintarvikeketjussa annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2019/633 kansallisen täytäntöönpanon edellyttämät säännökset.</p> <p><i>Hallitusohjelman luku 3.4.2 tavoite 2: Elinvoimainen ja kannattava elintarviketalous.</i></p>	<p>MMM/Leppä (työryhmä)</p> <p>MMM016:00/2019</p>	<p>VM, TEM, OM</p>	<p>HE 199/2020 vp annettu 29.10.2020, lait 116–118/2021 voimaan 1.11.2021</p>	<p>● annettu</p>

Lainvalmisteluhanke	Päävastuu	Osavastuu	Annetut hallituksen esitykset	Toteuma
<p>Euroopan meri- ja kalatalousrahasto</p> <p>HE laiksi Euroopan meri- ja kalatalousrahastoa (EMKR) koskevan eurooppalaisen asetuksen kansallisesta täytäntöönpanosta. Hallitusohjelman kotimaisen kalan edistämishjelma tähtää kalatalouden arvoketjun kehitys- ja kasvumahdollisuuksien maksimaaliseen hyödyntämiseen. Tavoiteltujen vaikutusten ja tarvittavien toimenpiteiden toteuttamisen kannalta EMKR:n mukainen EU-osarahoitteinen kansallinen ohjelma on keskeisessä asemassa yhdessä hallitusohjelman mukaisen kansallisen rahoituksen kanssa.</p> <p><i>Hallitusohjelman luku 3.4.2 tavoite 2: Elinvoimainen ja kannattava elintarviketalous.</i></p>	<p>MMM/Leppä (työryhmä ja valmisteluryhmät)</p> <p>MMM028:00/2019</p>		<p>HE 114/2021 vp annettu 2.9.2021, laki 997/2021 voimaan 1.12.2021</p>	<p>● annettu</p>
<p>Huoneistotietojärjestelmän (HTJ) toinen vaihe</p> <p>Jatketaan HTJ:n kehittämistä vastaamaan entistä paremmin asuntokaupan, luotonannon ja taloyhtiöiden tarpeita. Taloyhtiötä ja osakkeilla hallittavaa huoneistoa koskevan tiedon saatavuutta ja tasalaatuisuutta parannetaan. Hanke mahdollistaa yhtiölainoja koskevien tietojen keräämisen positiivisen luottorekisterin tarpeisiin. Taloyhtiötä koskevien taloudellisten ja teknisten tietojen vakioidusta sisällöstä ja saatavilla pitämisestä digitaalisessa muodossa sekä tiedonsaantioikeuksista säädetään lailla. Muutos koski noin 2,5 miljoonaa asunto-osakkeen omistajaa ja 100 000 taloyhtiötä. Lisäksi selvitetään järjestelmän palveluiden ulottamista osakehuoneistojen kauppahintatietoihin.</p> <p><i>Hallitusohjelman luku 3.1.1 tavoite 1: Rakennetaan hiilineutraalia yhteiskuntaa ja parannetaan rakentamisen laatua. Lisäksi hallitusohjelman luku 3.4. tavoitteet 1 ja 3.</i></p>	<p>MMM/Leppä, Kurvinen (työryhmä/-ryhmiä)</p> <p>MMM045:00/2016</p> <p>MMM004:00/2022</p>	<p>YM, OM, VM, TEM</p>	<p>HE 168/2022 vp annettu 19.9.2022, lait 151–153/2023 voimaan pääosin 1.6.2023</p>	<p>● annettu</p>

Lainvalmisteluhanke	Päävastuu	Osavastuu	Annetut hallituksen esitykset	Toteuma
Vienninrahoitusjärjestelmän kehittäminen TEM/Lintilä				
Finnvera Oyj:n valvonta Laajemman Finnvera Oyj:n rahoituksen, erityisesti vienninrahoitusjärjestelmän, kehittämishankkeen työryhmän selvityksen pohjalta on tarkoitus antaa erityisrahoitusyhtiön (Finnvera Oyj) valvontaa koskeva hallituksen esitys.	TEM115:00/2020	Yhteistyö VM:n, Finnvera Oyj:n ja Valtio-konttorin kanssa	HE 311/2022 vp annettu 24.11.2022, rauennut eduskunnassa	● rauennut
Finnvera Oyj:n kotimaan rahoitus Laajemman Finnvera Oyj:n rahoituksen kehittämis-hankkeen yhteydessä on tarkoitus antaa kotimaan rahoitusta koskeva hallituksen esitys, jolla päivitetään lainsäädäntö vastamaan lain voimaantulon jälkeen tulleita toimintaympäristön muutoksia.	TEM116:00/2020		HE ei annettu	● ei annettu
Finnvera Oyj:n rahoitusjärjestelmän kehittäminen Vienninrahoitusjärjestelmän kehittämishankkeen työryhmän selvitykseen perustuen annettava hallituksen esitys. Esityksessä on tarkoitus kehittää Finnvera Oyj:n rahoitusjärjestelmää mlukaan lukien parantaa vienninrahoitusjärjestelmän hallinnollista tehokkuutta. <i>Hallitusohjelman luku 3.4 tavoite 1: Suomi tarjoaa ratkaisuja globaaleihin kehityshaasteisiin arvopohjaisesta maakuvastaan lähtien</i>	TEM030:00/2020		HE 268/2022 vp annettu 10.11.2022, laki 326/2023 voimaan 1.6.2023	● annettu

Lainvalmisteluhanke	Päävastuu	Osavastuu	Annetut hallituksen esitykset	Toteuma
<p>HE laiksi alueiden kehittämisen ja rakennerahastohankkeiden rahoittamisesta annetun lain muuttamisesta</p> <p>Maakuntien liittojen rooli aluekehitysviranomaisena jatkuu ja sillä on keskeinen merkitys aluekehityksen ja yhteistyön edistäjänä. Maakuntien liitoille kohdennetaan nopeasti ja joustavasti hyödynnettävää aluekehitysrahoitusta.</p> <p><i>Hallitusohjelman luku 3.4 tavoite 2: Suomen menestystä rakennetaan alueiden ja kaupunkien vahvuuksien ja erityispiirteiden ympärille eri toimijoiden yhteistyöllä.</i></p>	<p>TEM/Kulmuni</p> <p>TEM036:00/2019</p>		<p>HE 51/2019 vp annettu 10.10.2019</p> <p>Laki 1550/2019 voimaan 1.1.2020</p>	<p>● annettu</p>

8 Luottamuksen ja tasa-arvoisten työmarkkinoiden Suomi

Lainvalmisteluhanke	Päävastuu	Osavastuu	Annetut hallituksen esitykset	Toteuma
<p>Työn perusteella myönnettävien oleskelulupien kokonaisuudistusta koskeva lakihanke</p> <p>Hallituksen tavoitteena on lisätä osaajien työperäistä maahanmuuttoa. Tarkoituksena on varmistaa työperusteisten oleskelulupien nopea ja sujuva käsittely tavoitteena keskimäärin kuukauden käsittelyaika. Lakihankkeessa arvioidaan tarvittavat lakimuutokset koskien fast track-menettelyitä, työnantajan roolin vahvistamista prosessissa, akkreditoitujen työnantajien mallia, viranomaisten tietojensaanti- ja siirto-oikeuksia, lainsäädännössä olevia prosessuaalisia esteitä, jotka hidastavat lupamenettelyiden nopeuttamista sekä lupamenettelyiden automatisaatiota.</p> <p><i>Hallitusohjelman luku 3.5 tavoite 3: Sopimisella vakautta ja luottamusta työmarkkinoille/ Työperäinen maahanmuutto ja ulkomaiset osaajat.</i></p>	<p>TEM/Haatainen</p> <p>TEM007:00/2020</p>	<p>SM</p>	<p>HE 114/2022 vp annettu 25.8.2022, lait 216–221/2023 voimaan (pääosin) 23.2.2023</p>	<p>● annettu</p>

Lainvalmisteluhanke	Päävastuu	Osavastuu	Annetut hallituksen esitykset	Toteuma
<p>Lakihanke ulkomaisen työvoiman hyväksikäytön ehkäisemiseksi</p> <p>Työperäistä maahanmuuttoa koskevissa uudistuksissa otetaan hallitusohjelman mukaan huomioon ulkomaisen työvoiman hyväksikäytön torjunta. Poikkihallinnollinen työryhmä selvittää ulkomaisen työvoiman hyväksikäytön ehkäisyä. Työryhmän tehtävänä on arvioida tarvittavat lainsäädännön ja viranomaiskäytäntöjen muutostarpeet sekä valmistella ehdotukset lakimuutoksiksi.</p> <p><i>Hallitusohjelman luku 3.5 tavoite 3: Sopimisella vakautta ja luottamusta työmarkkinoille/ Työperäinen maahanmuutto ja ulkomaiset osaajat.</i></p>	<p>TEM/Haatainen</p> <p>TEM100:00/2020</p>	<p>SM, STM</p>	<p>HE 253/2020 vp annettu 17.12.2020, laki 554/2021 voimaan 1.10.2021</p>	<p>● annettu</p>
<p>Opiskelijoiden ja tutkijoiden Suomeen tuloa ja jäämistä sujuvoittava lakihanke</p> <p>Hallitusohjelman mukaan tarkoituksena on helpottaa ulkomaalaisten tutkijoiden, Suomessa opiskelevien ja korkeakoulututkinnon suorittaneiden sekä heidän perheidensä maahan jäämistä uudistamalla lupakäytäntöjä, sujuvoittamalla oleskelulupaprosesseja sekä vahvistamalla korkeakoulujen ja työelämän vuorovaikutusta. Opiskelijoille myönnetään oleskelulupa koko tutkinnon suorittamisen ajaksi ja valmistumisen jälkeen sitä pidennetään kahteen vuoteen. Hankkeessa arvioidaan tarvittavat lakimuutokset koskien oleskeluluvan myöntämistä opintojen ajaksi, Suomeen jäämistä helpottamista opintojen päättymisen jälkeen, korkeakoulujen roolin vahvistamista lupaprosessissa sekä lainsäädännössä olevia prosessuaalisia esteitä, jotka hidastavat lupamenettelyitä.</p> <p><i>Hallitusohjelman luku 3.5 tavoite 3: Sopimisella vakautta ja luottamusta työmarkkinoille/ Työperäinen maahanmuutto ja ulkomaiset osaajat.</i></p>	<p>TEM/Haatainen</p> <p>TEM008:00/2020</p>	<p>SM, OKM</p>	<p>HE 232/2021 vp annettu 16.12.2021, lait 277–280/2022 voimaan 15.4.2022</p>	<p>● annettu</p>

Lainvalmisteluhanke	Päävastuu	Osavastuu	Annetut hallituksen esitykset	Toteuma
<p>Kausityöntekijöiden asemaa koskeva lakihanke</p> <p>Hallitusohjelman mukaan varmistetaan kausityöntekijöiden työperusteisten oleskelulupien riittävän nopea käsittely yritysten työvoimatarpeen turvaamiseksi. Parannetaan kausityöntekijöiden mahdollisuuksia vaihtaa työnantajaa. Varmistetaan, että Suomeen töihin tulevat saapuvat maahan työntekoon tarkoitetulla luvalla. Ulkomaisten ei-työsuhteisten kausityöntekijöiden asema turvataan lainsäädännön keinoin (esimerkiksi marjanpoimijat). Lakihankkeessa arvioidaan mahdollisuudet muuttaa kausityölakia voimassa olevan kausityödirektiivin puitteissa ja valmistellaan hallituksen esitys eduskunnalle. Ei-työsuhteisia kausityöntekijöitä koskeva sääntely sijoitetaan joko kausityölakiin tai erillissäädökseen. Uudistuksissa otetaan huomioon ulkomaisen työvoiman hyväksikäytön torjunta.</p> <p><i>Hallitusohjelman luku 3.5 tavoite 3: Sopimisella vakautta ja luottamusta työmarkkinoille/ Työperäinen maahanmuutto ja ulkomaiset osaajat.</i></p>	<p>TEM/Haatainen</p> <p>TEM009:00/2020</p>	<p>SM</p>	<p>HE 252/2020 vp annettu 17.12.2020, laki 294/2021 voimaan 17.6.2021</p>	<p>● annettu</p>

Lainvalmisteluhanke	Päävastuu	Osavastuu	Annetut hallituksen esitykset	Toteuma
<p>HE laiksi jokamiehenoikeuden nojalla luonnontuotteita keräävien ulkomaalaisten oikeudellisesta asemasta</p> <p>Hallitusohjelman mukaisesti säädettäisiin laki jokamiehenoikeuden nojalla luonnontuotteita keräämään maahan tulevien ulkomaalaisten oikeudellisesta asemasta. Lain tavoitteena on parantaa luonnontuotteita keräävien ulkomaalaisten oikeudellista asemaa sekä tasapuolistaa luonnontuotealan yritysten kilpailumahdollisuuksia. Laki tukisi luonnontuotealan kasvua ja kansainvälisen kilpailukyvyyn kehittymistä. Laissa säädettäisiin luonnontuotteiden kerääjän oikeuksista, kerääjän maahan kutsuvien ostajien velvollisuuksista, velvollisuuksien noudattamisen valvonnasta sekä velvollisuuksien laiminlyönnin seuraamuksista.</p> <p><i>Hallitusohjelman luku 3.5 tavoite 3: Sopimisella vakautta ja luottamusta työmarkkinoille/ Työperäinen maahanmuutto ja ulkomaiset osaajat.</i></p>	<p>TEM/ Haatainen</p> <p>TEM129:00/2020</p>	<p>STM</p>	<p>HE 42/2021 vp annettu 31.3.2021, lait 487/2021 ja 488/2021 voimaan 14.6.2021</p>	<p>● annettu</p>

Lainvalmisteluhanke	Päävastuu	Osavastuu	Annetut hallituksen esitykset	Toteuma
<p>Kotoutumislain kokonaisuudistus</p> <p>Kokonaisuudistus perustuu seuraavaan:</p> <p>Eduskunta hyväksyi 23.1.2019 tarkastusvaliokunnan mietinnön (O 10/2017) pohjalta kannanoton (kirjelmä EK 35/2018 vp) kotouttamisen toimivuudesta.</p> <p>1. Eduskunta edellyttää, että hallitus laatii kokonaisvaltaisen toimenpideohjelman kotouttamistoimien uudistamistarpeesta ja toteutettavista uudistuksista. Toimenpideohjelma tulee antaa selontekona eduskunnalle vuoden 2020 loppuun mennessä.</p> <p>2. Eduskunta edellyttää, että hallitus uudistaa kotoutumislain kokonaisuudessaan ja tarvittavan muun lainsäädännön selonteon eduskuntakäsittelyn pohjalta.</p> <p>Toimenpideohjelma selontekona 2020 loppuun mennessä eduskunnalle. Aikataulu riippuu osin eduskunnan selonteon käsittelyaikataulusta ja siitä, millaisia muutoksia säännöksiin edellytetään.</p> <p><i>Hallitusohjelman luku 3.5 tavoite 3: Sopimisella vakautta ja luottamusta työmarkkinoille.</i></p>	<p>TEM/Haatainen</p> <p>TEM100:00/2019</p>	<p>OKM, STM, SM</p>	<p>HE 208/2022 vp annettu 6.10.2022, lait 681–692/2023 voimaan 1.1.2025</p>	<p>● annettu</p>
<p>Yhteistoimintalain kokonaisuudistus</p> <p>Yhteistoimintalaki uudistetaan kokonaisuudessaan siten, että se edistäisi nykyistä paremmin työnantajan ja henkilöstön välistä vuorovaikutusta sekä aitoa, luottamukseen perustuvaa yhteistoimintaa. Lain valmistelussa otetaan huomioon hallitusohjelman kirjaukset muun muassa hallintoedustuslain henkilöstön edustusta koskevien säännösten siirrosta yhteistoimintalakiin.</p> <p><i>Hallitusohjelman luku 3.5 tavoite 3: Sopimisella vakautta ja luottamusta työmarkkinoille.</i></p>	<p>TEM/Haatainen (kolmikantainen työryhmä)</p> <p>TEM041:00/2018</p>		<p>HE 159/2021 vp annettu 30.9.2021, lait 1334–1337/2021 voimaan 1.1.2022</p>	<p>● annettu</p>

Lainvalmisteluhanke	Päävastuu	Osavastuu	Annetut hallituksen esitykset	Toteuma
<p>Vuosilomalain kokonaisuudistus</p> <p>Tavoitteena on saada aikaiseksi selkeämpi, helpommin sovellettavissa oleva vuosilomalaki, jota sovelletaan sekä työ- että virkasuhteissa.</p> <p><i>Hallitusohjelman luku 3.5 tavoite 3: Sopimisella vakautta ja luottamusta työmarkkinoille.</i></p> <p>→ Vuosilomalain uudistamisesta on kolmikannassa todettu, ettei ole edellytyksiä lain uudistamiselle tällä kaudella.</p> <p>→ Liittyen hallitusohjelman kirjaukseen: ”Selvitetään mahdollisuudet joustavoittaa lomien käyttöä ja siirtämistä työpaikan vaihtotilanteissa (esimerkiksi lomapankki) lyhyissä työsuhteissa työskentelevien yhdenvertaisuuden parantamiseksi.” on teetetty selvityshenkilöillä selvitys.</p>	TEM/Haatainen	STM, VM	HE ei annettu	● ei annettu
<p>HE työnhakijan palveluprosessin ja eräiden työttömyysetuuden saamisen edellytysten uudistamista koskevaksi lainsäädännöksi</p> <p>Työttömien palveluita ja työttömyysturvaa uudistetaan tukemaan paremmin työnhakua ja työllistymistä. Yksilölliseen työllistymissuunnitelmaan perustuvat palvelut ja tehokas työnhaku alkavat mahdollisimman pian työnhakijaksi ilmoittautumisen jälkeen.</p> <p><i>Hallitusohjelman luku 3.5 tavoite 1: Aktiivisilla toimilla kohti korkeaa työllisyyttä</i></p>	TEM/Haatainen		HE 167/2021 vp annettu 7.10.2021, lait 1379–1383/2021 voimaan 2.5.2022	● annettu

Lainvalmisteluhanke	Päävastuu	Osavastuu	Annetut hallituksen esitykset	Toteuma
<p>HE julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain 12 luvun muuttamisesta</p> <p>Vuoden 2021 alusta lähtien jatketaan valtion työttömyysetuuksiin osoitettavilla määrärahoilla seuraavien tukien rahoittamista: Palkkatuki, valtion virastolle tai laitokselle työttömän työnhakijan palkkaamisesta aiheutuviin palkkauskustannuksiin osoitettava määräraha sekä työttömille työnhakijoille myönnettävä starttiraha.</p> <p><i>Hallitusohjelman luku 3.5 tavoite 3: Sopimisella vakautta ja luottamusta työmarkkinoille.</i></p>	<p>TEM/Haatainen</p> <p>TEM088:00/2020</p>		<p>HE 155/2020 vp annettu 5.10.2020, laki 994/2020 voimaan 1.1.2021</p>	<p>● annettu</p>
<p>HE julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain muuttamisesta</p> <p>Palkkatuen uudistaminen. Tavoitteena on lisätä merkittävästi palkkatuen käyttöä yrityksissä ja sitä kautta edistää työttömien työllistymistä avoimille työmarkkinoille. Tässä tarkoituksessa palkkatukijärjestelmää yksinkertaistetaan ja vähennetään työnantajiin kohdistuvaa byrokratiaa.</p> <p><i>Hallitusohjelman luku 3.5 tavoite 1: Aktiivisilla toimilla kohti korkeaa työllisyyttä.</i></p>	<p>TEM/Haatainen</p> <p>TEM074:00/2019</p>		<p>HE 175/2022 vp annettu 19.9.2022, lait 371–373/2023 voimaan 1.7.2023</p>	<p>● annettu</p>
<p>HE rekrytointitukikokeilusta</p> <p>Toteutetaan kokeilu, jonka tavoitteena on selvittää, voidaanko rahallisella tuella ja valmennuksella alentaa yksinyrittäjien ja yritysten, joilla ei ole palkattuja työntekijöitä, kynnystä palkata ensimmäinen ulkopuolinen työntekijä.</p> <p><i>Hallitusohjelman luku 3.5 tavoite 1: Aktiivisilla toimilla kohti korkeaa työllisyyttä.</i></p>	<p>TEM/Haatainen</p> <p>TEM078:00/2019</p>		<p>HE 160/2021 vp annettu 30.9.2021, lait 20–23/2022 voimassa 1.3.2022–31.12.2023</p>	<p>● annettu</p>

Lainvalmisteluhanke	Päävastuu	Osavastuu	Annetut hallituksen esitykset	Toteuma
<p>HE työllisyyden edistämisen kuntakokeilusta</p> <p>Tavoitteena on siirtää TE-toimistojen tehtäviä ja toimivaltaa valtiolta kokeilualueisiin kuuluville kunnille vuoden 2021 alusta kesään 2023 asti. Kokeilusta saatavaa tietoa hyödynnettäisiin TE-palvelujen pysyvän palvelurakenteen uudistamisessa.</p> <p><i>Hallitusohjelman luku 3.5 tavoite 1: Aktiivisilla toimilla kohti korkeaa työllisyyttä.</i></p>	<p>TEM/Haatainen</p> <p>TEM060:00/2019</p> <p>TEM089:00/2020</p>	<p>VM, STM, OKM</p>	<p>HE 87/2020 vp annettu 4.6.2020, täydentävä HE 114/2020 vp annettu 28.8.2020 (alueellinen työllisyyskokeilu), lait 1269–1271/2020 voimassa 1.3.2021–30.6.2023</p>	<p>● annettu</p>
<p>HE työ- ja elinkeinohallinnon palvelurakenteesta</p> <p>Tavoitteena on tehdä tarvittavat muutokset TE-palvelujen pysyvään palvelurakenteeseen, jotta se tukisi mahdollisimman tehokkaasti työllisyyttä ja osaamisen kehittämistä. Valmistelussa hyödynnetään työllisyyden kuntakokeiluista saatavaa tietoa.</p> <p><i>Hallitusohjelman luku 3.5 tavoite 1: Aktiivisilla toimilla kohti korkeaa työllisyyttä.</i></p>	<p>TEM/Haatainen</p>	<p>VM, STM, OKM</p>	<p>HE 207/2022 vp annettu 6.10.2022, lait 380–384/2023 voimaan 1.1.2025</p>	<p>● annettu</p>
<p>Hallitusohjelman mukaiset työn murroksen edellyttämät lainsäädäntömuutokset</p> <p>Työsopimuslain soveltamisalasäännöksen selkeyttäminen suhteessa yrittäjyyteen.</p> <p><i>Hallitusohjelman luku 3.5 tavoite 4: Osaamisesta turvaa työn murroksessa</i></p>	<p>TEM/Haatainen</p>	<p>STM</p>	<p>HE 215/2022 vp annettu 13.10.2022, lait 329/2023 ja 330/2023 voimaan 1.7.2023</p>	<p>● annettu</p>

Lainvalmisteluhanke	Päävastuu	Osavastuu	Annetut hallituksen esitykset	Toteuma
<p>Työttömyysturvalain ja aikuiskoulutustuesta annetun lain mukaisten etuuksien uudistaminen</p> <p>Työttömyysturvalain ja aikuiskoulutusetuuksista annetun lain mukaisia etuuksia uudistetaan tavoitteena parantaa järjestelmien luotettavuutta, kattavuutta ja ymmärrettävyyttä. Kokonaisuus sisältää useita lakihankkeita, joilla tuetaan hallituksen työllisyystavoitetta ja joiden sisältö ja aikataulut täsmentyvät kolmikantaisen valmistelun aikana. Keskeistä on muun muassa etuuksien uudistaminen siten, että etuudet eivät muodosta esteitä osittaiselle työllistymiselle ja siten, että eri tavoin toteutuva työn osittaisuus ei tuottaisi erilaista turvaa etuudensaajien välillä sekä siten, että muutokset tukisivat työuran aikaista osaamisen ylläpitoa. Kokonaisuudessa huomioidaan sosiaaliturvan uudistamista koskevan hankkeen tavoitteet, mutta hankkeen puitteissa on mahdollista toteuttaa muutoksia sosiaaliturvan uudistamisen kokonaisuudesta erillään ja sen aikataulua nopeammin.</p> <p><i>Hallitusohjelman luku 3.5 tavoite 1: Aktiivisilla toimilla kohti korkeaa työllisyyttä.</i></p>	STM/Pekonen, Sarkkinen	TEM, VM, OKM	HE 15/2020 vp annettu 22.2.2020, laki 450/2020 voimaan 1.8.2020	● annettu
<p>Perhevapaaudistus</p> <p>Uudistetaan perhevapaita vanhemmuuden ja tasa-arvon lisäämiseksi sekä tukemaan perheen ja työelämän parempaa yhteensovittamista. Lisäksi tavoitteena on erilaisten perheiden parempi huomioiminen. Hanke sisältää muutoksia useisiin lakeihin, sisältö tarkentuu työryhmässä.</p> <p><i>Hallitusohjelman luku 3.5 tavoite 2: Suomi tasa-arvon kärkimaaksi.</i></p>	STM/Pekonen, Sarkkinen STM020:00/2020	TEM, VM, OKM	HE 129/2021 vp annettu 16.9.2021, lait 28–32/2022 voimaan 1.8.2022	● annettu

Lainvalmisteluhanke	Päävastuu	Osavastuu	Annetut hallituksen esitykset	Toteuma
<p>Kuntoutuskomitean ehdotusten toteutus</p> <p>Sisältää useita lakihankkeita. Kuntoutuskomitean ehdotusten läpikäyminen ja aikatauluttaminen toimeenpanon suunnitelmaksi. Liittymäpintoja sosiaali- ja terveydenhuoltouudistukseen, sosiaaliturvan uudistamiseen sekä työllisyyden edistämiseen.</p> <p><i>Hallitusohjelman luku 3.5 tavoite 1: Aktiivisilla toimilla kohti korkeaa työllisyyttä.</i></p> <p>→ Ehdotusten toimeenpano jatkuu 2027 asti.</p>	<p>STM/Pekonen, Sarkkinen, Kiuru</p> <p>Työterveyshuoltolain muuttaminen STM004:00/2020</p> <p>Sosiaalivakuutuslain ja eräiden muiden lakien muuttaminen STM003:00/2021</p> <p>Sairausvakuutuslain, Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista annetun lain ja työeläkelakien muuttaminen STM152:00/2021</p>	<p>TEM, OKM, VM</p>	<p>HE 259/2020 vp annettu 21.1.2021, laki 555/2020 voimaan 1.1.2022</p> <p>HE 152/2021 vp annettu 27.9.2021, laki 1075/2021 voimaan 1.1.2022</p> <p>HE 181/2022 vp annettu 19.9.2022, lait 1027–1033 voimaan 1.1.2023</p>	<p>● annettu</p>
<p>Palkka-avoimuuden edistäminen</p> <p>Poistetaan perusteettomia palkkaeroja ja -syrjintää lisäämällä palkka-avoimuutta lainsäädännön keinoin. Perusteettomiin naisten ja miesten välisiin palkkaeroihin puututaan nykyistä tiukemmin. Lisätään tasa-arvolaisissa henkilöstön, henkilöstön edustajien ja yksittäisten työntekijöiden oikeuksia ja tosiasiallisia mahdollisuuksia lisätä palkkatietoutta ja puuttua tehokkaammin palkkasyrjintään.</p> <p><i>Hallitusohjelman luvun 3.5 tavoite 2: Suomi tasa-arvon kärkimaaksi.</i></p>	<p>STM/Blomqvist</p>	<p>TEM</p>	<p>HE ei annettu</p>	<p>● ei annettu</p>

9 Oikeudenmukainen, osallistava ja mukaan ottava Suomi

Lainvalmisteluhanke	Päävastuu	Osavastuu	Annetut hallituksen esitykset	Toteuma
<p>Vanhusasiavaltuutetun tehtävän perustaminen</p> <p>Valmistellaan laki vanhusasiavaltuutetun tehtävän perustamiseksi.</p> <p><i>Hallitusohjelman luku 3.6 tavoite 3: Ikäystävällisyyden edistäminen.</i></p>	<p>OM/Henriksson (virkamiesvalmistelu)</p> <p>OM009:00/2020</p>	STM	HE 82/2021 vp annettu 12.5.2021, laki 753/2021 voimaan 19.8.2021	● annettu
<p>Sosiaali- ja terveydenhuollon (sote) rakenneuudistus</p> <p>Sote-järjestämisvastuun siirto, maakuntien perustaminen, rahoitus, omaisuuden ja henkilöstön siirto, voimaanpano pelastustoimi mukaan lukien. Yhteensä noin 40 lakia. Lisäksi valmistellaan tähän liittyen ns. Sote II -pakettina sote-tehtävälakien muutokset (noin 100 lakia). VM:llä vastuu itsehallintohallintolain, rahoituslainsäädännön (laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta ja ns. maakuntien rahoituslaki), henkilöstön ja omaisuuden siirtoja koskevan lainsäädännön valmistelusta. SM vastaa pelastustoimen lainsäädännön valmistelusta.</p> <p><i>Hallitusohjelman luku 3.6.1 Sosiaali- ja terveyspalveluiden rakenneuudistus.</i></p>	<p>STM/Kiuru, Lindén (sote-ministeriryhmä, virkamiesvalmisteluryhmiä)</p> <p>STM055:00/2019</p> <p>STM122:00/2020</p>	VM, SM	<p>Sote I: HE 241/2020 vp annettu 8.12.2020, lait 611–662/2020 voimaan (pääosin) 1.7.2021</p> <p>Sote II (sote100): HE 56/2021 vp annettu 15.4.2021 ja HE 18/2022 vp annettu 17.2.2022, lait 542–654/2022, voimaan 1.1.2023</p>	● annettu

Lainvalmisteluhanke	Päävastuu	Osavastuu	Annetut hallituksen esitykset	Toteuma
<p>Monikanavarahoituksen purkaminen</p> <p>Monikanavarahoituksella on yleisesti tarkoitettu sairaanhoitovakuutusta, josta rahoitetaan nykyisellään Kelan korvaamia matkoja, lääkkeitä, kuntoutusta ja sairaanhoidon korvauksia. Sairaanhoitovakuutusta rahoittavat tällä hetkellä valtio ja palkansaajat. Työryhmän tarkoituksena on pohtia mahdollisia rahoituksen insentivejä näiden osalta tuleville maakunnille. Pohjavalmistelu tehdään vuoden 2021 aikana.</p> <p><i>Hallitusohjelman luku 3.6.1 Sosiaali- ja terveystalouden rakenneuudistus.</i></p> <p>→ Hallituskauden aikana on selvitetty monikanavarahoituksen purkamista virkavalmisteluna, parlamentaarisisessa työryhmässä ja Ahvenanmaan yhteistyöryhmässä. Selvittäminen koski Kelan etuuksista yksityisen sairaanhoidon hoito- ja tutkimuskorvauksia, matkakorvauksia, vaativaa lääkinnällistä kuntoutusta ja kuntoutuspsykoterapiaa ja lääkekorvauksia.</p>	STM/Pekonen, Sarkkinen	VM	Kela-korvausten leikkaus: HE 237/2022 vp annettu, laki 1168/2022 voimaan 1.1.2023	● osittain
<p>Sosiaaliturvan uudistaminen</p> <p>Sosiaaliturvan uudistamista varten on asetettu parlamentaarinen komitea kattaen kahden hallituskauden ajaksi. Tavoitteena on edetä portaittain ja uudistaa lainsäädäntöä komitean työkauden aikana, ei pelkästään lopuksi. Komitean työsuunnitelma, välitavoitteet ja aikataulut.</p> <p><i>Hallitusohjelman luku 3.6.2 Sosiaaliturvan uudistaminen.</i></p>	STM/Pekonen, Sarkkinen	TEM, VM, OKM, YM, OM	Jatkuu yli vaalikauden	jatkuu suunnitellusti seuraavalla vaalikaudella

Lainvalmisteluhanke	Päävastuu	Osavastuu	Annetut hallituksen esitykset	Toteuma
<p>Kunnallisen ja yksityisen sektorin eläkejärjestelmän yhdistäminen</p> <p>Valmistellaan uudistus Eläkejärjestelmien erillisyyden -työryhmän ehdotusten pohjalta. Laajapohjainen STM:n ja VM:n asettama työryhmä laatii hallituksen esitysluonnoksen. Kysymys on julkisen hallintotehtävän siirrosta yksityiselle toimijalle. Siirto koskee yli 400 000 kunta-alan työntekijän lakisääteisten työeläkkeiden hoitoa. Siirtyvä varallisuus on noin 60 miljardia euroa.</p> <p><i>Hallitusohjelman luku 3.6 tavoite 1: Ikäihmisten toimeentulon turvaaminen ja köyhyyden vähentäminen.</i></p> <p>→ Työryhmäraportti STM:n raporteja ja muistioita 2022:6.</p>	<p>STM/Pekonen, Sarkkinen</p> <p>STM048:00/2019</p>	<p>VM</p> <p>VM113:00/2019</p>	<p>HE ei annettu</p>	<p>● ei annettu</p>
<p>Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista</p> <p>Uudistetaan asiakasmaksulakia tavoitteena hoidon esteiden poistaminen ja terveyden tasa-arvon lisääminen muun muassa maksuttomuutta laajentamalla ja kohtuullistamalla maksuja. Muutokset kohdistuisivat laajasti julkisia sosiaali- ja terveyspalveluja käyttäviin henkilöihin. Muutoksilla lisättäisiin asiakkaiden yhdenvertaisuutta eri kuntien välillä, vähennettäisiin eriarvoisuutta ja kavennettaisiin terveys- ja hyvinvointieroja.</p> <p><i>Hallitusohjelman luku 3.6 tavoite 1: Hyvinvoinnin edistäminen ja eriarvoisuuden vähentäminen.</i></p>	<p>STM/ Kiuru, Lindén</p> <p>STM079:00/2019</p>		<p>HE 129/2020 vp annettu 17.9.2020, lait 1201–1203/2020 voimaan 1.7.2021, osin 1.1.2022</p>	<p>● annettu</p>

Lainvalmisteluhanke	Päävastuu	Osavastuu	Annetut hallituksen esitykset	Toteuma
<p>Itsemääräämisoikeutta koskeva lainsäädäntö</p> <p>Tarkoituksena on vahvistaa lainsäädännöllä sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen käyttäjien itsemääräämisoikeutta sekä ehkäisemällä ennalta ja vähentämällä niiden tilanteiden syntyä, joissa rajoitustoimenpiteitä joudutaan käyttämään, sekä säätää kattavasti rajoitustoimenpiteiden käytöstä silloin kuin niitä välttämättömyyssyistä joudutaan käyttämään. Tällä turvataan perus- ja ihmisoikeuksia, parannetaan kansalaisten oikeusturvaa ja luottamusta sekä palveluiden laatua ja saatavuutta.</p> <p><i>Hallitusohjelman luku 3.6 tavoite 1: Hyvinvoinnin edistäminen ja eriarvoisuuden vähentäminen.</i></p>	<p>STM /Kiuru, Lindén (työryhmä)</p> <p>TM005:00/2021</p>	<p>STM, OM, SM, VM</p>	<p>HE ei annettu</p>	<p>● ei annettu</p>
<p>Terveydenhuoltolain muuttaminen</p> <p>Tiukennetaan hoitotakuuta perusterveydenhuollossa niin, että jatkossa kiireettömässä tapauksessa hoitoon pääsee viikon (7 vuorokauden) sisällä hoidon tarpeen arvioinnista. Tavoitteena on vahvistaa terveydenhuollon peruspalveluja ja parantaa palvelujen saatavuutta. Nopeammalla palveluihin pääsyllä voidaan ehkäistä ongelmien kasautumista ja pitkittymistä ja vähentää erityistason palveluiden tarvetta. Uudistuksen välittömät vaikutukset kohdistuisivat laajalti sosiaali- ja terveyspalveluja käyttäviin asiakkaisiin, sosiaali- ja terveyspalvelujen tuotantoon sekä valtion ja kuntien talouteen. Uudistus liittyy Tulevaisuuden sote-keskus-kehittämishjelmaan ja kytkeytyy sote-rakenneuudistuksen valmisteluun.</p> <p><i>Hallitusohjelman luku 3.6 tavoite 4: Sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden parantaminen.</i></p>	<p>STM /Kiuru, Lindén (virkamiesvalmistelu)</p> <p>STM074:00/2019</p>		<p>HE 74/2022 vp annettu 12.5.2022, lait 116–120/2023 voimaan 1.9.2023, osin 1.11.2024</p>	<p>● annettu</p>

Lainvalmisteluhanke	Päävastuu	Osavastuu	Annetut hallituksen esitykset	Toteuma
<p>Hoivahenkilöstön mitoitus</p> <p>Säädetään hoivahenkilöstön sitovasta vähimmäismitoituksesta ympärivuorokautisen hoivan yksiköissä.</p> <p>Lailla säädettäisiin iäkkään henkilön palvelutarpeen selvittämisessä ja arvioinnissa käytettävästä yhtenäisestä kansallisesta arviointi- ja seurantamittaristosta (RAI-mittaristo). Lisäksi säädettäisiin iäkkäiden henkilöiden pitkäaikaisen tehostetun palveluasumisen ja pitkäaikaisen laitoshoidon toimintayksiköissä noudatettavasta henkilöstömitoituksesta, siihen laskettavasta henkilöstöstä, mitoituksen laskentamallista sekä mitoituksen vaiheittaisesta voimaantulosta. Henkilöstön vähimmäismitoitus olisi 0,7 työntekijää asiakasta kohti.</p> <p><i>Hallituksen toimintasuunnitelman luku 8 tavoite 3: Ikäystävällisyyden edistäminen.</i></p>	<p>STM/Kiuru</p> <p>STM070:00/2019</p>		<p>HE 4/2020 vp annettu 6.2.2020, laki 565/2020 voimaan 1.10.2020</p>	<p>● annettu</p>
<p>Iäkkäiden palvelut</p> <p>Ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta ja iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista annetun lain (vanhuspalvelulaki) sekä sosiaalihuoltolain muuttaminen vuosina 2019–2020 toimineen iäkkäiden palvelujen uudistamistyöryhmän ehdotusten mukaisesti. Muutoksen tarkoituksena on 1) edistää iäkkäiden henkilöiden monimuotoista asumista, 2) uudistaa sosiaalihuoltolain kotiin annettavia palveluja ja asumispalveluja koskevien säännösten kokonaisuus, 3) parantaa kotiin annettavien palvelujen saatavuutta ja laatua sekä 4) parantaa palvelujen laadun seurantaa. Lisäksi sovitetaan vanhuspalvelulain säännökset tarvittavilta osin yhteen sosiaalihuoltolain ja mahdollisesti muun sosiaali- ja terveydenhuollon lainsäädännön kanssa.</p> <p><i>Hallitusohjelman luku 3.6 tavoite 3: Ikäystävällisyyden edistäminen.</i></p>	<p>STM /Kiuru, Lindén</p>		<p>HE 231/2021 vp annettu 9.12.2021, lait 876/2022, 790–792/2022 voimaan 1.1.2023</p>	<p>● annettu</p>

Lainvalmisteluhanke	Päävastuu	Osavastuu	Annetut hallituksen esitykset	Toteuma
<p>Lastensuojelulain uudistaminen</p> <p>Säädetään lastensuojelun sosiaalityöntekijöiden asiakasmitoitus ja turvataan erityistä tukea tarvitsevien lasten moniammatilliset palvelut. Valmistelu tehdään lastensuojelun vaativan sijaishuollon uudistamistyöryhmän ehdotusten pohjalta.</p> <p><i>Hallitusohjelman luku 3.6.1 tavoite 3: Lapsi- ja perheystävällisyyden edistäminen.</i></p> <p>→ Lastensuojelun sosiaalityön henkilöstömitoituksesta annettiin säännökset. Uudistustyö jatkuu seuraavalla vaalikaudella.</p>	STM/Kiuru, Lindén		HE 170/2021 vp annettu 7.10.2021, laki 1276/2021 voimaan 1.1.2022	● osittain
<p>Läkelain vaiheittainen kokonaisuudistus</p> <p>Uudistukseen sisältyy useita lakihankkeita, mukaa lukien viime hallituskaudella rauenneet, apteekkeja koskevat hallituksen esitykset ja STM:n raporttiin 2019:5 sisältyvän lääketiekartan toimeenpano. Lääkehuollon kokonaisuutta uudistetaan pitkäjänteisesti tiekartan suuntaviivojen mukaisesti. Tavoitteena on parantaa lääkehuollon kustannustehokkuutta varmistamalla lääketurvallisuus ja neuvonta sekä palveluiden sujuvuus, saatavuus ja saavutettavuus. Osana uudistusta apteekki-alan laajemman uudistustyön pohjaksi tehdään hallituskauden aluksi selvitys, jonka on muodostettava kattava kuva lääkkeen vähittäishinnan muodostumisesta ja vähittäisjakelusta. Selvityksen pohjalta arvioidaan mahdollisuudet laajentaa apteekkien omistajapohjaa. Lisäksi lakihankkeiden tarkoituksena on EU-säädöksistä ja EU-oikeudesta johtuvien velvoitteiden kansallinen täytäntöönpano. Uudistuksella on suuri merkitys Suomen lääkejakelelle, lääkkeiden saatavuudelle, lääkitysturvallisuudelle ja huoltovarmuudelle. Uudistuksilla on kytköksiä myös sote-uudistukseen.</p> <p><i>Hallitusohjelman luku 3.6 tavoite 4: Sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden parantaminen.</i></p>	<p>STM/Pekonen, Sarkkinen</p> <p>STM122:00/2019</p> <p>STM 042:00/2020</p> <p>STM060:00/2022</p> <p>STM061:00/2022</p>		<p>HE 80/2020 vp annettu 28.5.2022, lait 553–555/2020 voimaan 2022 13.7.2020</p> <p>HE 107/2021 vp annettu 23.6.2021, laki 1258/2021 voimaan 1.4.2022</p> <p>HE 245/2022 vp annettu 27.10.2022, lait 1232–1235/2022 voimaan 1.1.2023</p> <p>HE 314/2022 annettu 1.12. 2022, lait 339/2023 ja 340/2023 voimaan 1.1.2024</p>	● annettu

Lainvalmisteluhanke	Päävastuu	Osavastuu	Annetut hallituksen esitykset	Toteuma
<p>→ Vaalikaudella annettu esitykset lääkelain ja eräiden muiden lakien muuttamiseksi (HE 80/2020 vp), laiksi lääkelain muuttamisesta (HE 107/2021 vp), lääkehuollon kustannustehokkuuden parantamista koskevaksi lainsäädännöksi (HE 245/2022 vp) ja laiksi lääkelain ja sairausvakuutuslain muuttamisesta (HE 314/2022 vp). Lisäksi sähköisestä lääkemääräyksestä annettuun lakiin tehtiin muutoksia lailla 786/2021 (HE 212/2020) ja lailla 706/2023 (HE 246/2022 vp). Työ jatkuu seuraavalla vaalikaudella.</p>				
<p>Vammaispalvelulain uudistaminen</p> <p>Vammaisten henkilöiden sosiaalihuollon erityispalveluja koskeva lainsäädäntö uudistetaan säätämällä uusi yhteensovitettu vammaispalvelulaki. Nykyiset vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista annettu laki 380/1987 sekä kehitysvammaisten erityishuollosta annettu laki 519/1977 kumottaisiin. Uudistuksen tavoitteena on toteuttaa vammaisten henkilöiden yhdenvertaisuutta ja osallisuutta yhteiskunnassa, tukea heidän itsemääräämisoikeutta omaa elämää koskevassa päätöksenteossa sekä turvata yksilöllisen tarpeen mukaiset palvelut. Vammaisen henkilön oma mielipide ja toivomukset sekä yksilöllinen avuntarve ja elämäntilanne otettaisiin entistä vahvemmin huomioon koko asiakasprosessissa.</p> <p><i>Hallitusohjelman luku 3.6 tavoite 1: Hyvinvoinnin edistäminen ja eriarvoisuuden vähentäminen.</i></p>	<p>STM/ Kiuru, Lindén</p> <p>STM083:00/2020</p>		<p>HE 191/2022 vp annettu 22.9.2022, lait 675–680/2023 voimaan 1.10.2023</p>	<p>● annettu</p>

10 Osaamisen, sivistyksen ja innovaatioiden Suomi

Lainvalmisteluhanke	Päävastuu	Osavastuu	Annetut hallituksen esitykset	Toteuma
<p>Oppivelvollisuuden nostaminen 18 vuoteen ja toisen asteen maksuttomuus</p> <p>HE oppivelvollisuuslaiksi ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi. Tavoitteena on korottaa oppivelvollisuusikä 18 ikävuoteen ja varmistaa, että jokainen peruskoulun päättävä suorittaa toisen asteen koulutuksen. Osana oppivelvollisuutta kehitetään toisen asteen valmistavia koulutuksia ja nivelvaiheen ohjausta helpottamaan siirtymistä toisen asteen koulutukseen. Oppivelvollisuuden laajentaminen edellyttää toisen asteen koulutuksen maksuttomuutta.</p> <p><i>Hallitusohjelman luku 3.7 tavoite 1: Koulutus- ja osaamistaso nousevat kaikilla koulutusasteilla, oppimiserot kaventuvat ja koulutuksellinen tasa-arvo lisääntyy.</i></p>	<p>OKM/Andersson, Saramo (projekti- ja seurantaryhmät)</p> <p>OKM032:00/2019</p>		<p>HE 173/2020 vp annettu 15.10.2020, lait 1214–1243/2020 voimaan 1.8.2021, osin 1.1.2021 ja 1.8.2022</p>	<p>● annettu</p>
<p>Esittävän taiteen valtionosuusjärjestelmän uudistus</p> <p>Esittävän taiteen valtionosuusjärjestelmän koko-naisuudistus 2018 valmistuneen työryhmäehdotuksen ja siitä saadun palautteen pohjalta Uudistuksella pyritään lisäämään järjestelmän joustavuutta ja kannustamaan monipuoliseen, vaikuttavaan, laadukkaaseen ja taiteellisesti korkeatasoiseen toimintaan sekä pitkäjänteiseen tavoitteelliseen kehittämiseen ja uudistamiseen. Samalla pyritään turvaamaan rahoituksen ennustettavuus ja pitkäjänteisyys sekä taide- ja kulttuuripalvelujen alueellinen saatavuus ja saavutettavuus eri väestöryhmille.</p> <p><i>Hallitusohjelman luku 3.7.1 tavoite 2: Kulttuuripalvelut ovat paremmin saavutettavissa ja kulttuurin toimintaedellytykset ovat vahvistuneet.</i></p>	<p>OKM/Saarikko</p>		<p>HE 132/2020 vp annettu 24.9.2020, lait 1082–1084/2020 voimaan 1.1.2022, osin 1.1.2021</p>	<p>● annettu</p>

11 Muut keskeiset lainvalmisteluhankkeet

Valtioneuvoston kanslia

Lainvalmisteluhanke	Päävastuu	Osavastuu	Annetut hallituksen esitykset	Toteuma
Ministereiden karenssia koskeva lainsäädäntö Säädetään menettelyistä, joilla eturistiriitatilanteita voidaan ehkäistä ja välttää valtioneuvoston jäsenen siirtyessä toisiin tehtäviin.	VNK/Marin		HE 192/2022 vp annettu 29.9.2022, rauennut eduskunnassa	● rauennut

Sisäministeriö

Lainvalmisteluhanke	Päävastuu	Osavastuu	Annetut hallituksen esitykset	Toteuma
EU-rahoitusohjelmakauden 2021–2027 sisäasioiden rahastoja koskeva lainsäädäntöhanke Rahoitusohjelmakaudelle 2021–2027 tullaan perustamaan sisäasioiden alalle kolme rahastoa: turvapaikka- ja maahanmuuttorahasto, sisäisen turvallisuuden rahasto ja rajaturvallisuuden ja viisumipolitiikan rahoitusväline osana yhdenmetyt rajaturvallisuuden rahastoa.	SM/Ohisalo, Mikkonen SM021:00/2019	TEM	HE 136/2021 vp annettu 23.9.2021, laki 1125/2021 voimaan 22.12.2021	● annettu

Valtiovarainministeriö

Lainvalmisteluhanke	Päävastuu	Osavastuu	Annetut hallituksen esitykset	Toteuma
<p>Tietojohtamisen kehittäminen valtionhallinnossa</p> <p>Lakia Valtiokonttorista ja lakia Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksesta muutettaisiin siten, että Valtiokonttori ja palvelukeskus tuottaisivat analysointi- ja raportointipalveluja valtion hallinnolle ja valtioneuvostolle päätösten tueksi sekä saisivat tehtävän hoitamisen edellyttämät tiedot muilta palvelukeskuksilta. Toiminnalla edistetään tietopolitiikkaa ja tietojohtamista.</p>	<p>VM/Paatero</p> <p>VM107:00/2019</p>		<p>HE 20/2020 vp annettu 19.3.2020, lait 557/2020 ja 558/2020 voimaan 1.9.2020</p>	<p>● annettu</p>
<p>Julkisten hankintojen kehittämisen tuki</p> <p>HE laiksi Hansel Oy -nimisestä osakeyhtiöstä annetun lain muuttamiseksi ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi. Julkisten hankintojen kehittäminen säättämällä Hansel Oy:lle oikeus hankintatiedon keräämiseen ja analysointiin sekä mahdollistetaan tehtävä ylläpitää julkisen hallinnon hankintailmoituskanavaa (Hilma).</p> <p><i>Hallitusohjelman luku 4.5: Maailman paras julkinen hallinto.</i></p>	<p>VM/Paatero</p> <p>VM084:00/2019</p>	TEM	<p>HE 47/2019 vp annettu 10.10.2019, lait 352–354/2020 voimaan 1.9.2020</p>	<p>● annettu</p>
<p>Kuntien taloustietojen tuottamista ja raportointia koskeva lainsäädäntö</p> <p>Muutokset kuntalakiin, valtiokonttorista annettuun lakiin sekä eräisiin kuntien tehtäviä koskeviin lakeihin. Tavoitteena on parantaa kuntien ja kuntayhtymien taloudesta saatavien tietojen luotettavuutta, vertailtavuutta ja ajantasaisuutta. Pohjana työryhmätyönä valmisteltu kuntia ja maakuntia koskeva HE-luonnos (VM048:00/2017). Edistetään hallitusohjelman mukaisesti mm. julkisen tiedon avoimuutta ja tietovarantojen avaamista, siirtymistä reaaliaikatalouteen sekä sähköisten laskujen ja kuittien laajaan käyttöönottoon.</p>	<p>VM/Paatero</p> <p>VM040:00/2019</p>	STM, OKM	<p>HE 60/2019 vp annettu 24.10.2019, lait 1368–1372/2019 voimaan 1.1.2020</p>	<p>● annettu</p>

Lainvalmisteluhanke	Päävastuu	Osavastuu	Annetut hallituksen esitykset	Toteuma
<p>Kuntalain päivittäminen</p> <p>Uusi kuntalaki on tullut voimaan 2015 ja sitä on jo muutettu joitakin kertoja. Kuntalain kehittämistarpeita on syytä arvioida ainakin kunnan toiminnan johtamista, kunnan hallintoa ja taloutta sekä kuntien yhteistoimintaa koskevan sääntelyn osalta. Lainsäädäntöä tulee tarkastella kunnan olosuhteista johtuvien joustomahdollisuuksien ja kunnan riskien valvonnan ja hallinnan tehostamisen näkökulmasta. Muun muassa järjestämistehtävään liittyvää tuottamisen valvontaa koskevaa sääntelyä tulee tarkentaa. Kuntien eriytymiskehitys ja talouden heikentyminen johtavat siihen, että kunnan ja kuntayhtymän arviointimenettelyä koskevaa sääntelyä tulee kehittää.</p>	<p>VM/Paatero</p> <p>VM081:00/2019</p>		<p>HE 242/2020 vp annettu 10.12.2020, lait 419–420/2021 voimaan (pääosin) 26.5.2021</p>	<p>● annettu</p>
<p>Kuntarakennelain muuttaminen</p> <p>Lakiin lisättäisiin kuntien yhdistymisen harkinnanvaraista taloudellista tukea koskevat säännökset sekä säännökset yhdistymisestä johtuvien valtionosuuden menetysten korvaamisesta. Taloudellisen tuen määrä olisi valtioneuvosten harkinnassa.</p>	<p>VM/Paatero</p> <p>VM113:00/2020</p>		<p>HE 158/2020 vp annettu 8.10.2020, laki 1070/2020 voimaan 1.1.2021</p>	<p>● annettu</p>
<p>Kuntalain väliaikainen muuttaminen</p> <p>Esityksessä ehdotetaan kuntalain väliaikaista muuttamista. Kunta voisi hakea valtiovarainministeriöltä alijäämän kattamiskaudelle pidennystä, jos kunta ei koronaviruspandemiasta aiheutuvista talouden vaikeuksista johtuen voisi kattaa taseeseen kertynyttä alijäämää laissa säädetyssä määräajassa. Lakia sovellettaisiin myös kuntayhtymään.</p>	<p>VM/ Paatero</p> <p>VM107:00/2020</p>		<p>HE 159/2020 vp annettu 8.10.2020, laki 883/2020 voimassa 1.12.2020–31.12.2021</p>	<p>● annettu</p>

Lainvalmisteluhanke	Päävastuu	Osavastuu	Annetut hallituksen esitykset	Toteuma
<p>Henkilötunnuksen uudistaminen</p> <p>HE väestötietojärjestelmästä ja Digi- ja väestötietovirastosta annetun lain muuttamisesta. Tavoitteena on uudistaa henkilötunnusjärjestelmää (ulkomaalaisten rekisteröinti, sukupuolineutraali henkilötunnus, uusi henkilötietoriippumaton yksilöintitunnus).</p>	VM/Paatero		HE 132/2022 vp annettu 15.9.2022, rauennut eduskunnassa	● rauennut

Opetus- ja kulttuuriministeriö

Lainvalmisteluhanke	Päävastuu	Osavastuu	Annetut hallituksen esitykset	Toteuma
<p>Laki tutkimustietovarannosta</p> <p>Säädetään laki tutkimustietovarannosta. Tutkimustietovaranto kokoaa ja välittää Suomessa tehtävästä tieteellisestä tutkimuksesta tietoja tutkimustoimijoiden käytettäväksi. Tällaisia tietoja ovat esimerkiksi julkaisutiedot, tutkimusaineistojen kuvailutiedot ja rahoitusta koskevat tiedot. Tutkimustietovaranto on valtakunnallinen tutkimustoimijoiden yhteisrekisteri.</p>	OKM/Saarikko, Kurvinen OKM029:00/2019		HE 177/2021 vp annettu 14.10.2021, laki 1238/2021 voimaan 1.1.2021	● annettu

Puolustusministeriö

Lainvalmisteluhanke	Päävastuu	Osavastuu	Annetut hallituksen esitykset	Toteuma
<p>Sotilaskurinpidosta ja rikostorjunnasta puolustusvoimissa annetun lain (255/2014) tarkistaminen</p> <p>Puolustusvoimien toimivaltuuksien ja aseman muutostarpeiden ja salaisia tiedonhankintakeinoja koskevien muutostarpeiden selvittäminen. Arvioidaan, jaetaanko laki kahdeksi eri laiksi (kokonaisuudistus). Tavoitteena on ajanmukaistaa lainsäädäntöä.</p> <p>→ Työryhmäraportti (luonnos hallituksen esitykseksi) valmistunut 22.6.2022.</p>	<p>PLM/Kaikkonen (työryhmä)</p> <p>PLM002:00/2019</p>	OM, SM	HE ei annettu	● ei annettu

Liikenne- ja viestintäministeriö

Lainvalmisteluhanke	Päävastuu	Osavastuu	Annetut hallituksen esitykset	Toteuma
<p>Merenkulun ympäristönsuojelu</p> <p>Tehdään EU:n uudistetun alusjätedirektiivin (EU) 2019/883 edellyttämät lainsäädäntömuutokset. Direktiivi saatettava voimaan 6/2021 mennessä. Lisäksi selvitetään mahdollisuutta laajentaa hallinnollisia sanktioita koskemaan mm. rikkipäästöjä, säädellä merellä tapahtuvaa bunkrausta ja tehdä aluskierrätystä koskevan Hong Kongin yleissopimuksen edellyttämät muutokset lainsäädäntöön. Muutoksella edistetään Itämeren suojelua.</p>	<p>LVM/Harakka</p> <p>LVM036:00/2019</p>	YM, MMM	HE 71/2021 vp annettu 29.4.2021, lait 669–673/2021 voimaan 1.7.2021	● annettu

Lainvalmisteluhanke	Päävastuu	Osavastuu	Annetut hallituksen esitykset	Toteuma
Tieliikennelain muutokset				
Tieliikennelain muutos 1-vaihe	LVM/Harakka		HE 109/2019 vp annettu 30.1.2020, laki 360/2020 voimaan 1.6.2020	● annettu
HE uuden tieliikennelain (729/2019) muuttamisesta. Lakiehdotukseen sisällytettäisiin eduskunnan lausuman johdosta pysäköintiä koskevat erityiset säännöt. Kunnan myöntämällä pysäköintitunnuksella saisi pysäköidä maksulliselle alueelle maksua suorittamatta tai alueelle, jossa pysäköinti on kielletty liikennemerkillä. Mahdollistettaisiin myös pitempiaikainen pysäköinti rajoitusalueella. Lupa myönnettäisiin kotihoidon työntekijälle tai kotihoidon palveluja tarjoavalle yritykselle, yhdistykselle tai julkisyhteisölle kotipalvelun ja kotisairaanhoidon toteuttamiseen.	LVM029:00/2019 LVM005:00/2019		HE 17/2020 vp annettu 12.3.2020, lait 1041–1043/2020 voimaan 11.1.2021	
Tieliikennelain muutos 2-vaihe				
HE uuden tieliikennelain muuttamisesta. Uutta tieliikennelakia muutettaisiin liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalalla toteutetun virastouudistuksen vuoksi. Lisäksi lakia uudistettaisiin siten, että tieliikennekäyttöön hyväksytyjä ns. HCT-ajoneuvoyhdistelmiä (High Capacity Transport) ja raskaita moottorikelkkoja koskevat säännökset sisällytettäisiin lakiin. Myös erikoiskuljetuksia koskeviin säännöksiin tehtäisiin HCT-ajoneuvoyhdistelmiin liittyviä muutoksia. Lakiin tehtäisiin myös eräitä teknisiä muutoksia.				

Lainvalmisteluhanke	Päävastuu	Osavastuu	Annetut hallituksen esitykset	Toteuma
<p>Ajoneuvolain kokonaisuudistus</p> <p>Säädetään uusi ajoneuvolaki, joka kumoaisi voimassa olevan ajoneuvolain. Ajoneuvolaki uudistetaan vastaamaan autojen ja niiden perävaunujen EU-puiteasetusta. Ajoneuvolaissa ei enää säädettäisi EU-asetuksen mukaisista hyväksyntä- ja markkinavalvontamenettelyistä. Päällekkäinen sääntely poistettaisiin. Ajoneuvolaissa säädettäisiin jatkossa lähtökohtaisesti ainoastaan kansallisten ajoneuvoluokkien hyväksynnästä ja markkinavalvonnasta. EU-asetuksen asettamien vaatimusten vuoksi myös ajoneuvojen markkinavalvonnan asemaa vahvistettaisiin säätämällä uusi markkinavalvonnan seuraamusmaksu.</p>	<p>LVM/Harakka</p> <p>LVM002:00/2019</p>		<p>HE 177/2020 vp annettu 15.10.2020, lait 82–95/2021 voimaan 1.3.2021</p>	<p>● annettu</p>
<p>Vaarallisten aineiden kuljetuksen kokonaisuudistus</p> <p>Vaarallisten aineiden kuljetuksesta tiellä, rautatiellä ja muussa raideliikenteessä, ilma-aluksessa sekä kappaletavaran kuljetuksesta Suomen vesialueilla ja Suomen vesialueiden ulkopuolella säädetään vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetussa laissa (719/1994). Laki ehkäisee ja torjuu vahinkoa ja vaaraa, jota vaarallisten aineiden kuljetus saattaa aiheuttaa ihmisille, ympäristölle tai omaisuudelle. Toimintaympäristön ja olosuhteiden muutoksen takia laki uudistetaan kokonaan. Tavoitteena on poistaa lainsäädäntöä rasittavaa tulkinnanvaraisuutta ja puutteellisuuksia sekä saattaa lainsäädäntö johdonmukaiseksi kokonaisuudeksi. Näin ylläpidetään liikenneturvallisuutta, vaikutetaan ympäristön tilaan myönteisesti ja mahdollistetaan liiketoimintaa. Liikenteen automaatiota ja digitalisaatiota kuljetuksissa pyritään edistämään.</p>	<p>LVM/Harakka</p> <p>LVM065:00/2018</p>		<p>HE 220/2021 vp annettu 18.11.2021 ja HE 231/2022 vp annettu, lait 541/2023, 543–553/2023, 555–559/2023 voimaan 1.9.2023</p>	<p>● annettu</p>

Lainvalmisteluhanke	Päävastuu	Osavastuu	Annetut hallituksen esitykset	Toteuma
<p>EU:n EASA-asetus</p> <p>HE EU:n EASA-asetusta täydentäväksi lainsäädännöksi. Muutetaan ilmailulakia ja liikennepalvelulakia. Lailla täydennettäisiin ja täsmennettäisiin EU:n ns. EASA-asetusta ja sen nojalla annettua miehittämättömiä ilma-aluksia koskevaa komission täytäntöönpanoasetusta sekä delegoitua asetusta (lentoliikenteen turvallisuus).</p>	<p>LVM/Harakka</p> <p>LVM076:00/2018</p>		<p>HE 41/2020 vp annettu 8.4.2020, lait 534–538 voimaan 1.1.2021</p>	<p>● annettu</p>
<p>Ilmailulain muutostarpeet</p> <p>Selvitetään keskeisimpiä EU:n EASA-asetuksen täytäntöönpanon yhteydessä havaittuja kansallisen ilmailusääntelyn muutostarpeita, jotka johtuvat viimeaikaisesta ilmailun toimintaympäristön ja EU-sääntelyn kehityksestä. Hankkeella pyritään yhdenmukaistamaan kansallista ilmailulainsäädäntöä, vahvistamaan ja ylläpitämään siviili-ilmailun korkeaa turvallisuustasoa sekä edistämään uusien teknologioiden käyttöönottoa ilmailussa.</p>	<p>LVM/Harakka</p> <p>LVM052:00/2020</p>		<p>HE 197/2021 vp annettu 21.10.2021, lait 1237/2021, 1243–1246/2021 voimaan 31.12.2021</p>	<p>● annettu</p>

Maa- ja metsätalousministeriö

Lainvalmisteluhanke	Päävastuu	Osavastuu	Annetut hallituksen esitykset	Toteuma
<p>CAP 2021–2027-kauden lainsäädäntömuutokset</p> <p>Muutokset koskevat muun muassa maataloustuotteiden markkinajärjestelyä, maatalouden suoria EU-tukia, EU:n osarahoittamia tukia sekä kansallisia tukia, maaseudun kehittämisen tukemista sekä maa- ja porotalouden rakennetukilainsäädäntöä. Kokonaisuus muodostuu useasta hallituksen esityksestä, jotka kattavat EU:n tulevan maatalouspolitiikan uudistuksesta (2021–2027) aiheutuvat kansalliset säädöstarpeet. Suomessa CAPin kansallisen strategiasuunnitelman valmistelun yhteydessä tehdään yleisellä tasolla ratkaisut esimerkiksi käyttöön otettavista maatalouden ja maaseudun kehittämiseen liittyvistä tukimuodoista ja siitä, mille tahoille tukia suunnataan. Myös hallitusohjelmaan sisältyvät kirjaukset huomioidaan (kts. erityisesti kohta 3.4.2).</p>	<p>MMM/Leppä (valmistelu- ja työryhmät)</p> <p>MMM023:00/2020</p> <p>MMM024:00/2020</p> <p>MMM025:00/2020</p> <p>MMM026:00/2020</p>		<p>HE 164/2022 vp, HE 165/2022 vp, HE 166/2022 vp ja HE 169/2022 vp annettu 12.12.2021, lait 1324–1326/2022 ja 1328–1336/2022 voimaan 1.1.2023</p>	<p>● annettu</p>
<p>Kiinteistönmuodostamislaki</p> <p>HE laeiksi kiinteistönmuodostamislain ja eräiden muiden lakien muuttamisesta. Hallitusohjelman digitalisaatiotavoitteita tuetaan kiinteistönmuodostamislain uudistamisella, jossa tehostetaan ja joustavoitetaan toimintaa sekä lisätään sähköistä asiointia. Kehittämistoimet kohdistuvat muun muassa toimituksesta tiedottamiseen ja toimitusmenettelyyn. Kehittämistoimia tulee tarkastella myös omaisuuden suojan kannalta. Hanketta valmistellaan virkatyönä MMM:ssä ja sillä on liityntäpintaa myös OM:n ja LVM:n hallinnonalojen lainsäädäntöön.</p>	<p>MMM/Leppä (virkatyö)</p> <p>MMM033:00/2018</p>	LVM	<p>HE 26/2021 vp annettu 4.3.2021, lait 989–996/2021 voimaan 1.1.2022</p>	<p>● annettu</p>

Lainvalmisteluhanke	Päävastuu	Osavastuu	Annetut hallituksen esitykset	Toteuma
Elintarvikemarkkinoiden toimivuuden parantaminen	MMM/Leppä, Kurvinen		HE 283/2022 vp annettu 17.11.2022, laki 337/2023 voimaan 1.5.2023	● annettu
Vesihuoltolain muuttaminen Turvallisen ja laadukkaan vesihuollon varmistamiseksi selvennetään vesihuollon valvonnan vastuita, tarkennetaan vaatimuksia varautumiselle sekä luodaan edellytykset vesihuoltolaitosten taloudenpidon kehittämiseksi, tiedolla johtamiselle ja suunnitelmalliselle omaisuuden hallinnalle. Kehittämistoimilla tuetaan myös vesihuoltosektorin vastaamista kiertotalouden, ilmastoneutraaliuden ja digitalisaation vaatimuksiin. EU:ssa valmisteilla olevan juomavesidirektiivin (KOM(2017) 753 lopullinen) kansallinen voimaansaattaminen MMM:n osalta (STM:llä päävastuu) sekä muu vesihuoltolain kokonaisuudistus kansallisen vesihuoltouudistuksen tavoitteiden mukaisesti. → Työryhmä asetettu 17.11. 2022, työryhmän määräaika 30.6.2024.	MMM/Leppä, Kurvinen (valmistelu- ja työryhmät) MMM031:00/2019	STM, YM	HE ei annettu	● ei annettu

Työ- ja elinkeinoministeriö

Lainvalmisteluhanke	Päävastuu	Osavastuu	Annetut hallituksen esitykset	Toteuma
<p>HE laiksi alueiden kehittämisestä ja Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan toimeenpanosta sekä laiksi alueiden kehittämisen ja Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan hankkeiden rahoittamisesta</p> <p>Säädetään kokonaan uusi laki alueiden kehittämisestä ja Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan toimeenpanosta sekä laki alueiden kehittämisen ja Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan hankkeiden rahoittamisesta. Uusilla laeilla kumottaisiin lait alueiden kehittämisestä ja rakennerahastotoiminnan hallinnoinnista (7/2014) ja alueiden kehittämisen ja rakennerahastokauden rahoittamisesta (8/2014).</p>	<p>TEM/Lintilä (työryhmä) TEM035:00/2019</p>		<p>HE 47/2021 vp annettu 8.4.2021, lait 756–757/2021, 759–766/2021 voimaan 1.9.2021</p>	<p>● annettu</p>
<p>HE laiksi valtionavustuksesta yritystoiminnan kehittämiseksi</p> <p>Säädetään uusi laki valtionavustuksesta yritystoiminnan kehittämiseksi. Uudella lailla kumottaisiin voimassa oleva laki valtionavustuksesta yritystoiminnan kehittämiseksi (9/2014).</p>	<p>TEM/Lintilä TEM108:00/2019</p>		<p>HE 46/2021 vp annettu 8.4.2021, laki 758/2021 voimaantulo asetuksella, voimassa 31.12.2028 saakka</p>	<p>● annettu</p>
<p>Ydinenergian käytön turvajärjestelyt</p> <p>HE ydinenergilain, turvallisuusselvityslain 21 §:n ja kaivoslain muuttamisesta. Keskeisenä tavoitteena muuttaa ydinenergian käytön turvajärjestelyjä koskevia säännöksiä ja siten parantaa ydin- ja säteilyturvallisuutta. Lisäksi ehdotetaan muutettavaksi ydinenergilain ja kaivoslain säännöksiä yhdenmukaiseksi muuttuneiden yleislakien vuoksi.</p>	<p>TEM/Lintilä (virkatyö) TEM024:00/2018</p>		<p>HE 8/2020 annettu 13.2.2020, lait 964–966/2020 voimaan 21.12.2020</p>	<p>● annettu</p>

Lainvalmisteluhanke	Päävastuu	Osavastuu	Annetut hallituksen esitykset	Toteuma
<p>Patenttilain uudistaminen</p> <p>Voimassa oleva laki on vanhentunut eikä ole enää linjassa yleislakien kanssa. Perustuslain kannalta voimassa olevassa laissa käytetään paikoitellen väärää säädöstasoa, mikä aiheuttaa virastossa ja alalla tulkintaepävarmuutta. Lain yhteensopivuus mm. hallintolain, tietosuojasääntelyn ja EU-sääntelyn (mm. asiamiehen käyttövelvollisuus) tulee korjata mahdollisimman pian. Lisäksi laki tulee uudistaa sähköisten palvelujen kehittämisen mahdollistamiseksi. Patenttilain uudistaminen on osa kansallista aineettomien oikeuksien strategiaa (kohdassa 3.4 Elinvoimainen Suomi).</p> <p>→ Työryhmä asetettu 25.5.2022, määräaika 31.12.2023.</p>	TEM		HE ei annettu	● ei annettu
<p>HE työ- ja elinkeinohallinnon asiakastietojen käsittelyä ja palvelualustaa koskevaksi lainsäädännöksi</p> <p>Tavoitteena on luoda säädösperusta uudenaikaiselle julkisen vallan tarjoamalle palvelualustalle. Palvelualustan avulla parannettaisiin työntekijöiden ja työpaikkojen kohtaantoa, työelämä- ja koulutuspalvelujen löydettävyyttä sekä tehostettaisiin työnvälitystä. Lisäksi asiakastietojen käsittelyä koskevaa sääntelyä päivitetäisiin.</p>	TEM/Haatainen TEM079:00/2020	VM, OKM, STM	HE 225/2021 vp annettu 25.11.2021, lait 337–340/2022 voimaan 23.5.2022 (osin määräaikaisesti)	● annettu

12 Keskeiset EU-säädöshankkeet

Oikeusministeriö

Säädös	Päävastuu	Osavastuu	Annetut hallituksen esitykset	Toteuma
<p>Digitaalisia sisältöjä ja palveluja koskevan direktiivi ja tavarankäytön koskeva direktiivi</p> <p>Direktiivit (EU) 2019/770 ja (EU) 2019/771 on pantava täytäntöön viimeistään 1.7.2021 ja niiden täytäntöön panemiseksi annettua lainsäädäntöä on alettava soveltaa viimeistään 1.1.2022.</p>	<p>OM/Henriksson</p> <p>OM069:00/2017</p> <p>OM013:00/2020</p>	LVM, TEM	HE 180/2021 vp annettu 21.10.2021, laki 1242/2021 voimaan 1.1.2022	● annettu
<p>Maksukyvyttömyysdirektiivi</p> <p>Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi ennaltaehkäiseviä uudelleenjärjestelyjä koskevista puitteista, veloista vapauttamisesta ja elinkeinotoiminnan harjoittamiskiellosta sekä toimenpiteistä uudelleenjärjestelyä, maksukyvyttömyyttä ja veloista vapauttamista koskevien menettelyjen tehostamiseksi ja direktiivin (EU) 2017/1132 muuttamisesta (direktiivi uudelleenjärjestelystä ja maksukyvyttömyydestä) (EU) 2019/1023.</p>	<p>OM/Henriksson</p> <p>OM018:00/2020</p>		HE 238/2021 vp annettu 20.1.2022, lait 386–392/2022 voimaan 1.7.2022	● annettu
<p>Rajat ylittäviä yritysjärjestelyjä koskeva direktiivi</p> <p>Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi direktiivin (EU) 2017/1132 muuttamisesta rajatylittävien yhtiömuodon muutosten, sulautumisten ja jakautumisten osalta (EU) 2019/2121.</p>	<p>OM, TEM</p> <p>OM022:00/2021</p>		HE 146/2022 vp annettu 19.9.2022, lait 1337–1350/2022 voimaan 31.1.2023	● annettu

Säädös	Päävastuu	Osavastuu	Annetut hallituksen esitykset	Toteuma
<p>Edustajakannedirektiivi</p> <p>Euroopan komission ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi edustajakanteista kuluttajien yhteisten etujen suojaamiseksi ja kuluttajien etujen suojaamista tarkoittavista kieltokanteista annetun direktiivin 2009/22/EY kumoamisesta (KOM(2018) 184 lopullinen).</p>	OM/Henriksson		HE 111/2022 vp annettu 8.7.2022, lait 1101–1112/2022 voimaan 25.6.2023	● annettu
<p>Vakuustäytäntöönpanodirektiivi</p> <p>Euroopan komission ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi luotonhallinnoijista, luotonostajista ja vakuuksien realisoimisesta (KOM(2018) 135 lopullinen).</p> <p>→ Direktiiviehdotus jaettiin kahteen osaan. Luotonhallinnoijia ja -ostajia koskeva osuus neuvotteluvaiheessa (VM) on hyväksytty ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2021/2167 tulee panna täytäntöön 29.12.2023 mennessä. Direktiivin kansallisen täytäntöönpanon valmistelua ei ole vielä käynnistetty. Vakuuksien täytäntöönpano koskeva osuus (OM) on edelleen neuvoteltavana.</p>	OM/Henriksson VM/Kulmuni, Vanhanen, Saarikko			● käsittely EU:ssa kesken
<p>Unionin oikeuden rikkomisesta ilmoittavien henkilöiden suojelua koskeva direktiivi</p> <p>Euroopan komission ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi unionin oikeuden rikkomisesta ilmoittavien henkilöiden suojelusta (KOM(2018) 218 lopullinen).</p>	OM/Henriksson (työryhmä, osin kolmikanta) OM028:00/2018	TEM	HE 147/2022 vp annettu 19.9.2022, lait 1171–1181/2022 voimaan 1.1.2023	● annettu

Säädös	Päävastuu	Osavastuu	Annetut hallituksen esitykset	Toteuma
<p>Lainvalvontaviranomaisen rajat ylittävä pääsy sähköiseen todistusaineistoon</p> <p>Komission ehdotukset Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi sähköistä todistusaineistoa rikosasioissa koskevista eurooppalaisesta esittämismääräyksestä ja säilyttämismääräyksestä (KOM (2018) 225 lopullinen, ns. E-evidence-asetusehdotus) ja direktiiviksi yhtenäisistä säännöistä koskien laillisten edustajien nimittämistä todistusaineiston keräämiseksi rikosasioissa (KOM(2018) 226 lopullinen).</p> <p>→ Neuvottelut e-evidence lainsäädäntöehdotuksista on saatu päätökseen ja meneillään on lingvistijuristivaihe. Puheenjohtajiston tavoitteena on saada ehdotukset lopullisesti/muodollisesti hyväksytyä kesäkuun 2023 loppuun mennessä.</p>	<p>OM/Henriksson</p> <p>OM013:00/2018</p> <p>OM018:00/2022</p> <p>OM019:00/2022</p>	SM, LVM		<p>● käsittely EU:ssa kesken</p>

Sisäministeriö

Säädös	Päävastuu	Osavastuu	Annetut hallituksen esitykset	Toteuma
<p>Yhdistyneen kuningaskunnan eroamisesta Euroopan unionin jäsenyydestä tehdyn sopimuksen eräiden säännösten täytäntöönpano</p> <p>Erosopimus on unionisopimus ja sellaiseen suoraan sovellettava. Sopimuksessa on kuitenkin säännöksiä, joiden soveltamistavoista jäsenvaltioiden tulee päättää. Hankkeen tavoitteena on säätää lailla erosopimuksen tällaisista säännöksistä.</p>	SM/Ohisalo		HE 96/2020 vp annettu 11.6.2020, laki 666/2020 voimaan 1.10.2020	● annettu

Valtiovarainministeriö

Säädös	Päävastuu	Osavastuu	Annetut hallituksen esitykset	Toteuma
<p>Kestävän rahoituksen lainsäädäntöehdotusten toimeenpano</p> <p>1. Asetus (EU) 2020/852 kestävä sijoittamista helpottavasta kehyksestä ja asetuksen (EU) 2019/2088 muuttamisesta</p> <p>2. Asetus (EU) 2019/2088 kestävyteen liittyvien tietojen antamisesta rahoituspalvelusektorilla. 3. Asetus (EU) 2019/2089 asetuksen (EU) 2018/1011 muuttamisesta EU:n ilmasto-siirtymää koskevien vertailuarvojen, EU:n Pariisin sopimuksen mukaisten vertailuarvojen ja vertailuarvojen kestävyteen liittyvien tietojen antamisen osalta</p>	<p>VM/Vanhanen (työryhmä)</p> <p>VM046:00/2020</p>	STM, TEM	HE 255/2020 vp annettu 14.1.2021, lait 379–386/2021 voimaan 10.5.2021	● annettu
<p>Luottolaitos- sekä elvytys- ja kriisinratkaisudirektiivin muutos</p> <p>HE luottolaitos- sekä elvytys- ja kriisinratkaisudirektiivien täytäntöönpanoa koskevaksi lainsäädännöksi. Esityksellä pannaan täytäntöön EU:n ns. luottolaitosdirektiivin sekä elvytys- ja kriisinratkaisudirektiivin muutosdirektiivi EU 2019/878 ja EU 2019/879. Lisäksi luottolaitos- ja kriisinratkaisusäätelyyn tehdään eräitä muita teknisiä muutoksia.</p>	<p>VM/Vanhanen (työryhmä)</p> <p>VM089:00/2019</p>		HE 171/2020 vp annettu 15.10.2020, lait 233–249/2021 voimaan (pääosin) 1.4.2021	● annettu
<p>Katettujen joukkolainojen liikkeeseenlasku ja julkinen valvonta</p> <p>HE kiinnitysluottopankkitoiminnasta annetun lain muuttamisesta. Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2019/2162 katettujen joukkolainojen liikkeeseenlaskusta ja katettujen joukkolainojen julkisesta valvonnasta sekä direktiivien 2009/65/EY ja 2014/59/EU muuttamisesta.</p>	<p>VM/Vanhanen, Saarikko</p> <p>VM175:00/2019</p>		HE 203/2021 vp annettu 28.10.2021, lait 151–155/2022 voimaan 8.7.2022	● annettu

Säädös	Päävastuu	Osavastuu	Annetut hallituksen esitykset	Toteuma
<p>Joukkorahoitusasetus</p> <p>HE joukkorahoituslain, sijoituspalvelulain sekä eräiden muiden lakien muuttamisesta. Esityksellä tehdään yrityksille suunnatun joukkorahoituspalvelun eurooppalaisista tarjoajista annetun asetusehdotuksen (KOM 2018) 113 lopullinen) edellyttämät muutokset kansalliseen lainsäädäntöön.</p>	VM/Vanhanen, Saarikko		HE 228/2021 vp annettu 2.12.2021, lait 203–211/2022 voimaan 2.4.2022	● annettu
<p>Keskusvastapuolten elvytys- ja kriisinratkaisuasetus</p> <p>HE kansallisen lainsäädännön yhteensovittamisesta keskusvastapuolen elvytys- ja kriisinratkaisuasituksen kanssa. Esityksellä tehdään keskusvastapuolten elvytys- ja kriisinratkaisukehyksestä sekä asetusten (EU) N:o 1095/2010, (EU) N:o 648/2012 ja (EU) 2015/2365 muuttamisesta annetun asetusehdotuksen (KOM(2016) 856 lopullinen) edellyttämät muutokset kansalliseen lainsäädäntöön.</p>	VM/Vanhanen		HE 212/2022 vp annettu 13.10.2022, lait 190–196/2023 voimaan 1.3.2023	● annettu
<p>Avoim tieto</p> <p>HE avoimen datan direktiivin täytäntöönpanoa koskevaksi lainsäädännöksi. Esityksellä pannaan täytäntöön uudelleenlaadittu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2019/1024 avoimesta datasta ja julkisen sektorin hallussa olevien tietojen uudelleenkäytöstä. Esitys liittyy hallitusohjelman toimintasuunnitelman kohdassa 10.2. olevaan tavoitteeseen: Hallitus syventää tietopolitiikan johtamista. Julkisen tiedon avoimuudesta tehdään koko tietopolitiikan kantava periaate. Toteutetaan tiedon avaamisen ja hyödyntämisen strategisia toimenpiteitä.</p>	VM/Paatero VM100:00/2020	OM/muut ministeriöt	HE 74/2021 vp annettu 6.5.2021, lait 710–713/2021 voimaan 17.7.2021	● annettu

Säädös	Päävastuu	Osavastuu	Annetut hallituksen esitykset	Toteuma
<p>Rajat ylittävä kuluttajakauppa</p> <p>HE arvonlisäverolain muuttamisesta. Rajat ylittävää sähköistä kuluttajakauppaa koskevien neuvoston direktiivien (EU) 2017/2455 ja 2019/1995 täytäntöönpano.</p>	<p>VM/Vanhanen</p> <p>VM103:00/2019</p>		<p>HE 18/2021 vp annettu 25.2.2021, lait 387–389/2021 voimaan (pääosin) 1.7.2021</p>	<p>● annettu</p>
<p>Omien varojen päätös</p> <p>HE eduskunnalle omien varojen päätöksen voimaansaattamisesta. Omien varojen päätöksessä on esitelty keskeiset EU:n budjetin omien varojen lajit, eräille jäsenmaille myönnettävät maksukorjaukset sekä omilla varoilla kerättävät enimmäismäärät. Omien varojen päätökseen liittyy myös elpymisvälineen rahoittaminen. Hallituksen esityksellä saatetaan voimaan omien varojen päätös kansallisesti.</p>	<p>VM/Vanhanen</p> <p>VM121:00/2020</p>		<p>HE 260/2020 vp annettu 28.1.2021, eduskunnan vastaus EV 54/2021 vp</p>	<p>● annettu</p>
<p>Hallinnollinen yhteistyö verotuksen alalla</p> <p>Hallinnollisesta yhteistyöstä verotuksen alalla annetun direktiivin 2011/16/EU muuttamisesta annetun direktiivin täytäntöönpano (KOM(2020) 314).</p>	<p>VM/Vanhanen, Saarikko</p>		<p>HE 225/2022 vp annettu 20.10.2022, lait 1267–1271/2022 voimaan 1.1.2023</p>	<p>● annettu</p>

Opetus- ja kulttuuriministeriö

Säädös	Päävastuu	Osavastuu	Annetut hallituksen esitykset	Toteuma
Tekijänoikeuslain (404/1961) muuttaminen	OKM/Saarikko, Kurvinen , Honkonen		HE 43/2022 vp annettu 13.4.2022,	● annettu
Direktiivi 790/2019/EU sisältää säännöksiä uusista, pakottavista tekijänoikeuden rajoituksista, EU-laajuisesta sopimuslisensijärjestelmästä kulttuuriperinnön saataville saattamiseksi, lehtikustannusten lähioikeudesta, alustojen vastuusta käyttäjien palveluihin tallentamista sisällöistä sekä säännöksiä tekijöiden ja esittävien taiteilijoiden aseman vahvistamiseksi. Direktiivi 789/2019/ EU sisältää säännöksiä, jolla edistetään tekninen kehitys huomioiden TV- ja radio-ohjelmien rajat ylittävää lähettämistä ja edelleen lähettämistä EU:n sisämarkkinoilla.	OKM018:00/2019 OKM039:00/2019		HE 313/2022 vp annettu 1.12.2022, lait 253–263/2023 voimaan 3.4.2023	

Maa- ja metsätalousministeriö

Säädös	Päävastuu	Osavastuu	Annetut hallituksen esitykset	Toteuma
Strategiasuunnitelma-asetus	MMM/Leppä		HE 164/2020 vp, HE 165/2020 vp ja HE 169/2020 vp annettu 19.9.2020, lait 1324–1326/2022 ja 1328–1336/2022 voimaan 1.1.2023	● annettu
Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi jäsenvaltioiden yhteisen maatalouspolitiikan nojalla laatimien, Euroopan maatalouden tukirahastosta (maataloustukirahasto) ja Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastosta (maaseuturahasto) rahoitettavien strategiasuunnitelmien (YMP:n strategiasuunnitelmat) tukea koskevista säännöistä sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten (EU) N:o 1305/2013 ja (EU) 1307/2013 kumoamisesta.	MMM023:00/2020 MMM024:00/2020 MMM025:00/2020 MMM026:00/2020			

Säädös	Päävastuu	Osavastuu	Annetut hallituksen esitykset	Toteuma
Horizontaaliasetus Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi yhteisen maatalouspolitiikan rahoituksesta, hallinnoinnista ja seurannasta sekä asetuksen (EU) 1306/2013 kumoamisesta.	MMM/Leppä MMM023:00/2020 MMM024:00/2020 MMM025:00/2020 MMM026:00/2020		Ks. edellä.	● annettu
Markkinajärjestelyasetus Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi maataloustuotteiden yhteisestä markkinajärjestelystä annetun asetuksen (EU) 1308/2013, maataloustuotteiden ja elintarvikkeiden laatujärjestelmistä annetun asetuksen (EU) 1151/2012, maustettujen viinituotteiden määritelmästä, kuvauksesta, esittelystä, merkinnöistä ja maantieteellisten merkintöjen suojasta annetun asetuksen (EU) 251/2014, syrjäisimpien alueiden hyväksi toteutettavista maatalousalan erityistoimenpiteistä annetun asetuksen (EU) 228/2013 sekä Egeanmeren pienten saarten hyväksi toteutettavien erityistoimenpiteiden vahvistamisesta annetun asetuksen (EU) 229/2013 muuttamisesta.	MMM/Leppä MMM026:00/2020		HE 169/2020 vp annettu 19.9.2020, laki 1336/2022 voimaan 1.1.2023	● annettu
Eläinten terveysäännöstö Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2016/429 tarttuvista eläintaudeista sekä tiettyjen eläinterveyttä koskevien säädösten muuttamisesta ja kumoamisesta (eläinterveysäännöstö).	MMM/Leppä		HE 175/2020 vp annettu 15.10.2020, lait 76–79/2021 voimaan 21.4.2021	● annettu
EU:n kasviinterventsasetus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2016/2031 kasvintuhoojien vastaisista suojaustoimenpiteistä, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten (EU) 228/2013, (EU) 652/2014 ja (EU) 143/2014 muuttamisesta sekä neuvoston direktiivien 69/464/ETY, 74/647/ETY, 93/85/ETY, 98/57/EY, 2000/29/EY, 2006/91/EY ja 2007/33/EY kumoamisesta.	MMM/Leppä		HE 11/2019 annettu 21.8.2019, laki 1110/2019 voimaan 14.12.2019	● annettu

Säädös	Päävastuu	Osavastuu	Annetut hallituksen esitykset	Toteuma
<p>EU:n virallista valvontaa koskeva asetus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2017/625 virallisesta valvonnasta ja muista virallisista toimista, jotka suoritetaan elintarvike- ja rehulainsäädännön ja eläinten terveyttä ja hyvinvointia, kasvien terveyttä ja kasvinsuojeluaineita koskevien sääntöjen soveltamisen varmistamiseksi, sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten (EY) 999/2001, (EY) 396/2005, (EY) 1069/2009, (EY) 1107/2009, (EU) 1151/2012, (EU) 652/2014, (EU) 2016/429 ja (EU) 2016/2031, neuvoston asetusten (EY) 1/2005 ja (EY) 1099/2009 ja neuvoston direktiivien 98/58/EY, 1999/74/EY, 2007/43/EY, 2008/119/EY ja 2008/120/EY muuttamisesta ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten (EY) 854/2004 ja (EY) 882/2004, neuvoston direktiivien 89/608/ETY, 89/662/ETY, 90/425/ETY, 91/496/ETY, 96/23/EY, 96/93/EY ja 97/78/EY ja neuvoston päätöksen 92/438/ETY kumoamisesta.</p>	MMM/Leppä		HE 56/2019 vp annettu 17.10.2019, laki 1277/2019 voimaan 20.12.2019	● annettu

Liikenne- ja viestintäministeriö

Säädös	Päävastuu	Osavastuu	Annetut hallituksen esitykset	Toteuma
<p>Tieliikenteen ammattipätevyysdirektiivin ja ajokorttidirektiivin muutokset</p> <p>Pannaan kansallisesti täytäntöön maanteiden tavara- ja henkilöliikenteeseen tarkoitettujen tiettyjen ajoneuvojen kuljettajien perustason ammattipätevyydestä ja jatkokoulutuksesta annetun direktiivin 2003/59/EY, ammattipätevyysdirektiivi, ja ajokorteista annetun direktiivin 2006/126/EY, ajokorttidirektiivi, muuttamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2018/645. Direktiivin edellyttämät muutokset tulee saattaa kansallisesti voimaan pääosin viimeistään 23.5.2020.</p>	<p>LVM/Harakka</p> <p>LVM017:00/2019</p>		<p>HE 50/2020 vp annettu 16.4.2020, lait 562–563/2020 voimaan 13.7.2020</p>	<p>● annettu</p>
<p>Direktiivi tieinfrastruktuurin turvallisuuden hallinnasta</p> <p>Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2019/1936 tieinfrastruktuurin turvallisuuden hallinnasta annetun direktiivin 2008/96/EY muuttamisesta tuli voimaan marraskuussa 2019 ja se on pantava täytäntöön viimeistään 17.12.2021. Kansallinen täytäntöönpano vaatii muutoksia liikennejärjestelmästä ja maanteistä annettuun lakiin. Keskeiset muutokset ovat soveltamisalan laajeneminen, uuden verkon laajuisen tieturvallisuusarvioinnin käyttöönotto ja sitä koskeva raportointi, suojattomien tienkäyttäjien huomiointi ja sääntely liikennemerkkien ja tiemerkintöjen luettavuuden ja havaittavuuden varmistamisesta. Lisäksi tehtäisiin EU:n YVA-rikkomusmenettelyssä esille tulleet tarkennukset maantie- ja ratalakiin sekä ilmailulakiin sekä muita teknisiä muutoksia.</p>	<p>LVM/Harakka</p> <p>LVM053:00/219</p>		<p>HE 138/2021 vp annettu 23.9.2021, lait 998/2021 ja 999/2021 voimaan 15.12.2021</p>	<p>● annettu</p>

Työ- ja elinkeinoministeriö

Säädös	Päävastuu	Osavastuu	Annetut hallituksen esitykset	Toteuma
EU:n tavarapaketin täytäntöönpano				
Markkinavalvonta-asetus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2019/1020 (annettu 20.6.2019), markkinavalvonnasta ja tuotteiden vaatimustenmukaisuudesta sekä direktiivin 2004/42/EY ja asetusten (EY) 765/2008 ja (EU) 305/2011 muuttamisesta. Asetuksen soveltaminen alkaa pääasiassa 16.7.2021 (artiklat 29–33 ja 36 1.1.2021 alkaen.	TEM/Haatainen TEM101:00/2019 TEM012:00/2020 TEM106:00/2020 TEM007:00/2022	LVM, YM, STM, MMM, SM, VM	Täytäntöönpano vaiheittain: Budjettivaikutuksia sisältävä HE 154/2020 vp annettu 5.10.2020, laki 993/2020 voimaan 1.1.2021	● annettu
Vastavuoroista tunnustamista koskeva asetus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2019/515 (annettu 19.3.2019) toisessa jäsenvaltiossa laillisesti kaupan pidettyjen tavaroiden vastavuoroisesta tunnustamisesta ja asetuksen (EY) 764/2008 kumoamisesta.	TEM/Haatainen		HE 139/2021 vp annettu 23.9.2021, lait 248–264/2022 voimaan 11.4.2022 HE 195/2022 vp annettu 29.9.2022, lait 224–228/2023 voimaan 1.3.2023	● annettu
Energiatehokkuusdirektiivi Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2018/2002 (annettu 11.12.2018), energiatehokkuudesta annetun direktiivin 2012/27/EU muuttamisesta. Direktiivin noudattamisen edellyttämät lait ja asetukset on saatettava voimaan viimeistään 25.6.2020. Kuitenkin 9–11a artiklojen, jotka koskevat lämmityksen, jäähdytyksen ja lämpimän käyttöveden mittausta ja laskutusta, noudattamista koskevat lait ja asetukset on saatettava voimaan viimeistään 25.10.2020.	TEM/Lintilä (työryhmä) Lakihanke: TEM045:00/2019	YM, LVM, VM, MMM Lakihanke: OM, YM	HE 104/2020 vp annettu 17.6.2020, lait 787–793/2020 voimaan 23.11.2020	● annettu

Sosiaali- ja terveysministeriö

Säädös	Päävastuu	Osavastuu	Annetut hallituksen esitykset	Toteuma
<p>Juomavesidirektiivin uudelleenlaadinta</p> <p>Komissio antoi ehdotuksen juomavesidirektiivin uudelleenlaatimiseksi 1.2.2018. Direktiivin uudistamisen tavoitteet ovat olleet; talousveden laatuvaatimusmuuttujien ajantasaistaminen; riskiperusteisen talousveden valvonnan käyttöönotto; veden käyttäjille suunnatun tiedottamisen lisääminen (tavoitteena mm. kuluttajien luottamuksen lisääminen hanaveden laatuun ja siten pulloveden käytön väheneminen); veden saatavuuden lisääminen heikompiaisille väestöosille (tavoitteena toimeenpanna ensimmäisen eurooppalaisen kansalaisaloitteen 'Right2Water' sekä kestävän kehityksen 2030 Agendan veteen liittyviä tavoitteita), sekä; talousveden kanssa kosketuksissa olevien rakennustuotteiden ja muiden materiaalien vaatimuksista säätäminen.</p>	<p>STM/ Kiuru, Lindén</p> <p>STM010:00/2021</p>	<p>MMM, YM</p>	<p>HE 196/2022 vp annettu 29.9.2022, lait 1258–1261/2022 voimaan 12.1.2023</p>	<p>● annettu</p>

Säädös	Päävastuu	Osavastuu	Annetut hallituksen esitykset	Toteuma
<p>Esteettömyysdirektiivi</p> <p>Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi tuotteiden ja palveluiden esteettömyysvaatimuksia koskevien jäsenvaltioiden lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten lähentämisestä (EU) 2019/882. Direktiivi on hyväksytty lopullisesti kesäkuussa 2019. Esteettömyysdirektiivin tavoitteena on parantaa sisämarkkinoiden toimintaa ehkäisemällä ja poistamalla esteettömien tuotteiden ja palvelujen vapaan liikkuvuuden esteitä sekä lisätä esteettömien tuotteiden ja palveluiden saatavuutta. Tämä toteutetaan määrittelemällä yhtenäiset toiminnalliset esteettömyysvaatimukset valikoiduille tuotteille ja palveluille, ja soveltamalla niitä EU:n lainsäädännössä. Direktiivillä myös autetaan jäsenvaltioita täyttämään esteettömyysvelvoitteita, joihin ne ovat sitoutuneet kansallisella tasolla ja vammaisten henkilöiden oikeuksista tehdyssä YK:n yleissopimuksessa.</p>	STM/Lindén, Kiuru	LVM, VM, TEM, SM, OM, YM	HE 41/2022 vp annettu 7.4.2022, lait 102–106/2023 voimaan 1.2.2023	● annettu

SNELLMANINKATU 1, HELSINKI
PL 23, 00023 VALTIONEUVOSTO
valtioneuvosto.fi
julkaisut.valtioneuvosto.fi

ISBN: 978-952-383-941-0 PDF
ISSN: 2490-0966 PDF